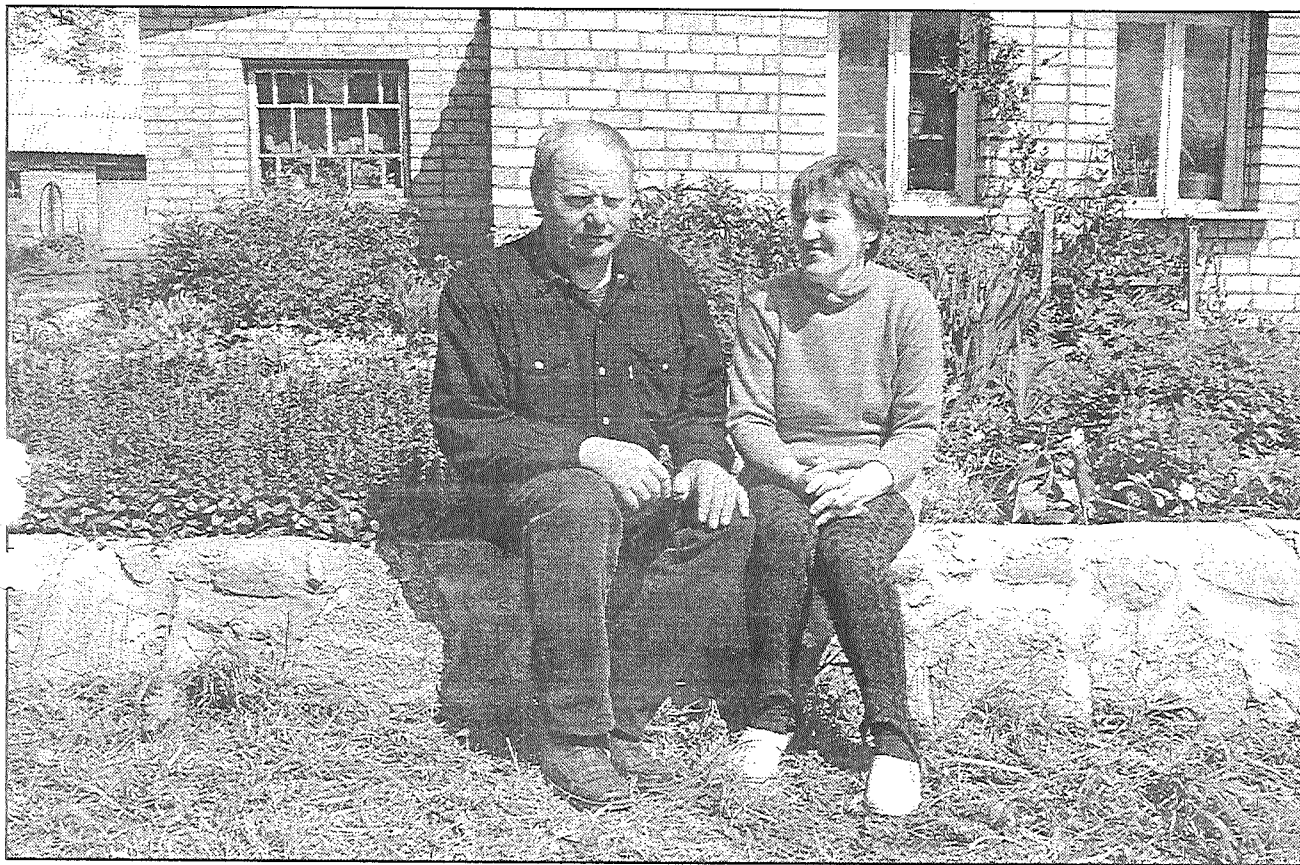

Latgales zemniekiem vajadzīga drošme

● «Kārķliņu» saimnieki Alberts un Anna spriež, ka derētu iestāties arī ekozemnieku biedrībā. Tirumi un plavas jau kuro gadu ne minerālmēsļus, ne kādus pesticīdus vai insekticīdus nav redzējuši. Varbūt ar laiku ekoloģiski tīra produkcija būs cieņā. Foto: M.Rukosjuvs

Preiļu novada Aizkalnes pagasts ir starptipiski latgalisks. Ne te kādreiz bijis leknū plavu, ne auglīgu tīrumu. Vairāk liesi pakalni un krūmiem aizaugušas dūksnainas leiņas. Šejienes zemniekiem speciālisti iesaka meklēt citu pieeju saimniekošanai.

Par vienu no perspektīvākajām nozarēm latgaliešiem tiek ieteikta gaļas lopu audzēšana. Arī aizkalnieši pamazām ieklausās padomos un met pie malas saimniekošanu «no visa pa druskai», ķeroties kādam vienam vēršim pie ragiem. Annas un Alberta Survīlo saimniecībā «Kārķliņi» šis teiciens pārtapis pavisam reālā lietā — te nodarbojas ar gaļas lopu audzēšanu. Un ganībās tur plūc zāli ne jau kādi prastie «krūmi» buļļi, bet Šarolē šķirnes lopi.

Ar tirgu un bitēm neko nevar zināt

Redziet, ar to tirgus būšanu ir tāpat kā ar bitēm — nekad neko nevar zināt. Tā spriež Alberts un stāsta, ka visus iepriekšējos gadus nodarbojušies ar cūku audzēšanu, turējuši desmit sivēnmātes. Kā vajadzējis naudu, tā kauj be-

konu nost. Bet tad pienācis laiks, kad par divām nokautām cūkām nevarējuši ne simts latas saņemt.

Sapratuši, ka nav riktīgi. «Puspagalms ar gaļas gabaliem bija noklāts, bet uzpircejs tikai deviņdesmit latu iedeva,» stāsta Anna. «Daugavpili labu labos sivēnus nācās par astoņiem latiem atdot. Labi, ka biju aizbraukusi ar savu mašīnu uz tirgu, tāpēc nesteidzos un turēju cenu līdz pēdējam. Ap pusdienas laiku iztirgoju, bet viena krāslaviete bija spiesta rukšus pat par septiņiem latiem gabalā atdot, ka tikai tiek laikā mājās».

Šogad cūkgaļa atkal ir cenā, noiets arī labu labais. Bet raugi atkal no jauna iesākties... Saimnieki ir vienprātīgi, kas tas nav ne mēnesī, ne pusgadā izdarāms. Lai gan pie labas gribas varētu arī cūku fermu atjaunot, jo kūts saglabāta labā kārtībā. Tagad gan to «okupējušas» zosis. Nekādam tirdzniecībai jau neaudzējot, tikai pašu vajadzībām. Tāpat kā trīs aitū mātes — vilnai un kādam šašlikam uz Jāņiem.

Kur kolhozā iesēja, bet nenoplāva

Kamēr Alberts un Anna stāsta par savas saimniekošanas pirmsākumiem, Aizkalnes pagasta teritoriālās komi-

tejas priekšsēdētājs Pēteris Rožinskis, kas mums ceļu uz «Kārķliņu» mājām rādīja, paietas garām mājai uz aploka pusi. Alberts vēl sauc nopaķaļ, sak, paskaties, paskaties, tā tak tava bijusi kolhoza brigāde. Zeme nemeliorēta, graudi ne nieka neauga. Pavasarī iesējuši, bet rudenī nemaz nav varējuši tikt tīrumā.

Tagad Annas piemājas un Alberta zemnieku saimniecība kopā aizņem ap 50 hektāriem zemes. Māju, kurā paši dzīvo, nopirkuši pirms desmit gadiem, saimniecību reģistrējuši pirms astoņiem. Izmo-cijušies ar cūku audzēšanu, nolēmuši, ka ķersies pie gaļas lopu audzēšanas. Anna, pēc profesijas zootehniķe, daudz nešaubījies, kad nolēmusi izmēģināt jaunu šķirni. Latvijā brūnaļas sēklot ar Šarolē vaisliniekiem, pamazām tikuši pie lopiņiem, kas Latgalē citiem liekas vēl tādi pasveši. Zemām kājām, drukni un ducīgi buļļuki, govīs platām krūtīm un nelieliem tesmeņiem, bet teliņi vispār izskatās tik pinkaini un milīgi, ka liekas, tūlīt ierūksies kā lāčuki.

Govis, kas nav jāslauc

«Kārķliņu» ganībās šovasar zāli naski plūc un

miesās pieņemas 22 «ārziemnieki». Tajā skaitā ir sešas zīdītājgovis, 10 sēklojamas teļas un seši šipavasara teļi. Daudziem liksies divaini, kas tas par brīnumu — zīdītājgovs. Izrādās, ka Šarolē šķirnes govīs nemaz nav jāslauc. Pareizāk sakot, tās jāslauc tikai dienas trīs pēc atnešanās, kad teļš vēl nespēj izēst tēmeni tukšu. Govs un teļš netiek atdalīti, mazais ātri vien iemanās steberēt mātei līdz. Bet galvenais, viņš var zīst pienu, cik vien tik. Ja teļš piedzimst martā un līdz rudenim aug pie mātes, septiņu mēnešu laikā viņš pieņemas svarā līdz pat 370 kilogramiem. Divu gadu vecumā šāds jaunlops jau sver no 700 līdz 800 kilogramiem. Toties, ja lopiņš tiks atšķirts no mātes, svara pieaugums var būt divtik mazāks.

Turpinājums 4. lappusē.

Ja neesat abonējuši «Novadnieku», jūs to varat iegādāties Preiļos veikalā «Vektra-2» (Celtņieku ielā 2), IJ «Volkovs» pārtikas veikalā (Rēzeknes ielā 2), «Kadiķis» (Rēzeknes ielā 36), «Arka» (Daugavpils ielā 66), «Beta» (Brīvības ielā 2) un IJ «Vlad» veikalā (Pils ielā 10a).

ZIŅAS

Iedziedāja vasaru

Pagājušajā sestdienā rajona folkloristi Galēnos iedziedāja vasaru. Lai gan meteoroloģiskā ziņā apstākļi ne tuvu nav vasariģi, dziedāšana bijusi varen karsta, «Novadniekam» stāstīja rajona padomes kultūras darba speciāliste Elvira Brovacka. Galēnos bija sabraukuši 15 folkloras ansambļi, kuru vidū sevi labi parādīja viens no jaunākajiem kolektīviem — Rudzātu folkloras ansamblis, kura dalībnieku lielākā daļa ir jaunieši. Bija ieradusies arī galēniešu pašdarbnieku draugi — Viļānu vidējās paaudzēs deju kolektīvs.

Plāno sakārtot izglītības iestāžu tīklu Aglonā

Izglītības un zinātnes ministrija, Zemkopības ministrija, Aglonas bazilika, Aglonas pagasta padome un Preiļu rajona padome, kuru pakļautībā ir četras Aglonas pagastā atrodošās mācību iestādes, cerams, atradīs kopīgu valodu, lai sakārtotu izglītības iestāžu tīklu pašvaldībā. Šajā sakarā Preiļu rajona padomē pieņemts lēmums sākt darbu, iesaistot minētās puses, attīstības projekta izstrādē. Ministrijas, kā arī Aglonas bazilika un Aglonas pagasta padome aicinātas izskatīt iespēju iesaistīties projektā un deleģēt pārstāvju darba grupai.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomē, maija sākumā padomes finanšu, ekonomikas un centralizētās grāmatvedības nodaļa izdarījusi pārbaudi Aglonas internātgimnāzijā par rekonstrukcijas pirmās kārtas izpildīto darbu un apmaksas dokumentālo pārbaudi. Internātgimnāzijas direktoram Didzim Vanagam uzdots veikt aktā minēto priekšlikumu izpildi līdz 2001. gada 1. septembrim. Atkārtota pārbaude skolā notiks šī gada septembrī, kad pārbaudīs, kā izpildīti aizrādījumi.

Būs jauni logi

Upmalas pagasta padomes deputāti sēdē nolēmuši, ka jānomaina pagastmājas logi. Tie ir veci, un daudzi tikko turas kopā. Logi ir izgatavoti kādā vietējā zemnieku saimniecībā. Tie bija pasūtīti jau iepriekšējās padomes darbības laikā. Jūnijā un jūlijā tie jāieliek. Izgatavoti 20 logi, to gatavošanai un ielikšanai piešķirti 900 lati.

Atcerējās bijušos darbiniekus

Ar Preiļu novada Aizkalnes pagasta deputātu atbalstu un piekrišanu maijā uz pensionāru pēcpusdienu bija saaicināti kādreizējie kolhoza speciālisti, izglītības un pasta darbinieki, kas ilgus gadus bija centīgi strādājuši, bet tagad bieži jūtas nepelnīti aizmirsti. Vakara viesiem koncertu bija sagatavojuši Aizkalnes pamatskolas audzēkņi, skanēja deju mūzika. Neskatoties uz smagajiem dzīves apstākļiem, lielākā daļa pensionāru ir cerīgi un optimisma pilni par novada nākotni. Viņi bija pateicīgi, ka pašvaldības deputāti nav aizmirsuši cilvēkus, kuru aizsāktos darbus tagad paši turpina.

AIZIESIM UZ KINO DIVATĀ!

Bezmaksas kinobilete TAVAM DRAUGAM uz filmu

Padod tālāk
(Romantiska drāma)

Filmu demonstrē kinoteātri «Ezerzeme» (Preiļos, Raiņa bulv. 17)

6. jūnijā — 20.00.
7. jūnijā — 20.00.

Uzrādot šo kuponu kinoteātra kasē, jūs pirsiet tikai vienu ieejas biļeti

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Latvija celulozes rūpnīcā ieguldīs naudu

Otrdien ministru kabinets nolēma, ka Latvijas valsts meklēs naudu — 1/3 daļu no aptuveni pusmiljarda latu lielajam celulozes rūpnīcas izmaksām. Iepriekš tika apspiesti varianti, ka valsts uzņēmumā iegulda tai piederošos mežus. Valdības lēmums par piedalīšanos celulozes rūpnīcas celtniecībā nozīmē valsts parādu un galvojumu palielināšanos. Rūpnīcas apgāde ar papīrmalku notiks tādejādi, ka valsts uzdos mežu izcirtējiem noteiktu daudzumu papīrmalkas pārdot Latvijas valstij daļēji piederošajai celulozes rūpnīcai. Ar to ir neapmierināti celulozes rūpnīcas investori.

Izveidota monopolcenu regulēšanas komisija

Šonedēļ valdība ieteica Saeimai iecelt par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas priekšsēdētāju tagadējo Starptautiskā valūtas fonda izpilddirektora padomnieci Innu Šteinbuku. Par komisijas locekļiem valdība iesaka Ivaru Zariņu, Raimonu Jonīti, Edvinu Karnīti, Aigaru Jirģenu. Komisijas kompetencē ir apstiprināt vai noraidīt Lattelekom, pasta, «Latvijas dzelzceļa» un «Latvijas gāzes» cenas.

Vai mums ļaus izmantot sertifikātus privatizācijā

Maija pēdējā dienā no Privatizācijas aģentūras amatpersonām izskanējuši mājieni par iespējamo «Latvijas kuģniecības» «Latvijas gāzes» valsts akciju realizēšanu publiskajā piedāvājumā par privatizācijas sertifikātiem. Ir ierosināts kuģniecības nesekmīgo privatizāciju atsākt ar 15% akciju pārdošanu par privatizācijas sertifikātiem. Tiek pieļauta iespēja, ka vismaz daļa no valstij piederošajiem 8% akciju «Latvijas gāzē» varētu tikt privatizēti publiskajā piedāvājumā arī par sertifikātiem. Atgādināsim, ka sertifikātu izmantošanas termiņš beidzas jau šī gada 31. decembrī, bet iedzīvotāju īpašumā 1. aprīlī bija 17,2 procenti no kopējā piešķirto sertifikātu skaita.

Kārtējie SAPARD naudas solījumi

Zemnieki savus projektus ES strukturālā fonda SAPARD finansējumā saņemšanai, visticamāk, varēs sniegt oktobrī, tā Zemkopības ministrijai solījuši Briselē. Vēl tikai Latvijai esot jāsaņem audita pārskats, tad ES speciālisti ieradīsies Latvijā, lai iepazītos ar Lauku atbalsta dienesta darbu. Latvijas lauksaimnieki un pārtika ražotāji SAPARD finansējumu gaida jau otro gadu. Saskaņā ar parakstīto līgumu mūsu valsts gadā varētu saņemt aptuveni 13 miljonus latu, kas būtu jāizlieto divu gadu laikā.

Valdība labo sēdēšanas rekordu

Šis nedēļas Ministru kabineta sēde bija līdz šim garākā Andra Bērziņa valdības vēsturē — sākās 29. maijā pulksten 10 un beidzās nākamajā dienā — vienpadsmit minūtes pāri pusnaktij. Visvairāk laika ticis tērēts nākamā gada valsts budžeta izdevumu izskatīšanai. Ministrijām uzdots vēlreiz padomāt, kāpēc un cik naudas tās grib iztērēt. Ziņas sagatavoja T.Elste un L.Kirillova

NOVADNIEKS

Iznāk kopš 1950. gada 29. marta.

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (trešdien, sestdien).

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks, Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (zūmālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

ZIŅAS

PREIĻU RAJONA PADOMĒ

Sākums 30. maija numurā.

Par statusa piešķiršanu

Izskatīts viens iesniegums un politiski represētās personas statuss piešķirts Sutru pagasta iedzīvotājam Veronikai Vindulei.

Par privatizācijas līdzekļu izlietošanas programmu

Sakarā ar to, ka līdzekļu uzkrājums Preiļu rajona privatizācijas fondā ir palielinājies par 26078 latiem un kopā ir 4475 latu, rajona padome nolēma izdarīt izmaiņas

šī gada 14. februāra lēmumā «Par privatizācijas fonda līdzekļu izlietošanas programmu 2001. gadam». Izmaiņas paredz, ka uzņēmējdarbības atbalstam iedalīti 3708 latu, tajā skaitā 800 latu Preiļu rajona informatīvā stenda izveidei, 833 latu pašvaldības bezpeļņas uzņēmumam «Līvānu slimnīca», 2075 latu pašvaldības bezpeļņas uzņēmumam «Preiļu slimnīca».

Par projekta izstrādi un līdzfinansējumu

Rajona padome izskatīja jautājumu par projekta «Preiļu rajona vides veselības rīcības plāna aktualizācija» izstrādi un līdzfinansējumu.

Nolēmts programmas gala redakcijas izstrādei piešķirt 390 latu un projekta darba grupā iekļaut sekojošus Preiļu rajona pārstāvjus: Rēzeknes vides veselības centra Preiļu teritoriālās daļas vadītāju Vladimiru Miņinu, Daugavpils reģionālās vides pārvaldes Preiļu daļas vadītāju Solveigu Mazjāni un Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas projektu vadītāju Ul-di Eglīti.

Par pārstāvi Eiroreģionā «Ezeru zeme»

Rajona padome darbam sabiedriskajā organizācijā «Eiroreģions «Ezeru zeme»»

pilnvaroja Aglonas pagasta padomes priekšsēdētāju Helēnu Streiči. Viņai būs ne tikai jāpārstāv Preiļu rajons šajā organizācijā, bet arī jāturpina visas aktivitātes saskaņā ar grafiku.

Par pamatlīdzekļu iegādi

Izskatīts pašvaldības bezpeļņas uzņēmuma «Līvānu slimnīca» direktora I.Glušņonokas iesniegums. Rajona padomes locekļiem nebija iebildumu, ka slimnīca speciālistu darba nodrošināšanai iegādāsies pamatlīdzekļus no cita pašvaldības uzņēmuma «Līvānu poliklinika».

Sagatavoja L.Kirillova

Preiļos būs sakoptības skate

31. maijā Preiļu pilsētas teritoriālajā komitejā pieņemts lēmums rīkot pilsētā sakoptības skati.

Kā «Novadnieku» informēja novada domes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns, 20. jūnijā speciāli izveidota komisija dosies pa visiem dzīvojamajiem mikrorajoniem, visām ielām, lai redzētu, cik saposta pilsēta sagaidīs

3. Trīszaigžņu spēļu dalībniekus un Jāņu dienu.

Skatē tiks novērtētas ne tikai individuālās dzīvojamās mājas, bet arī daudzdzīvokļu nami un to apkārtnē, ielas un mikrorajoni. Komisija iegriezīs iestāžu un uzņēmumu pagalmos, kā arī vērtēs pilsētas sētņieku darbu.

Skates noslēgumā tiks nosauktas sakoptākās mājas un ielas, kā arī tās vietas pilsētā, kur saimnieki aizmirsuši

par slotas un grābekļa eksistenci.

Sakoptības skates komisiju vadīs novada domes arhitekts Nauris Piļāns, pilsētas māksliniece Silvija Berezovska, pašvaldības uzņēmuma «Saimnieks» apzaļumošanas speciāliste Zenta Igoļniece, pilsētas sabiedrību komisijā pārstāvēs pensionāre Kapitāļina Lacis, taču arī citi iedzīvotāji, kuri uzskata, ka viņu spriedumos par sakoptību ir

vērts ieklausīties, tiek aicināti pulkā.

Novada domē var pieteikties ikviens individuālās dzīvojamās mājas īpašnieks, kurš vēlas, lai viņa skaisto un sakopto pagalmu redzētu citi. Pieteikties domē var pa tālruni 22766. I.Meluškāns informēja, ka skates uzvarētājiem būs arī balvas. Kādas tās būs, pašlaik tiek turēti slēpumi.

L.Kirill

Gatavos rajona teritorijas attīstības plānojumu

Preiļu rajona padome, pamatojoties uz teritorijas attīstības plānošanas likumu un rajona padomes 1999. gada 9. jūnija lēmumu «Par Preiļu rajona teritorijas plānojuma izstrādes uzsākšanu», nolēma apstiprināt darba grupu plānojuma pirmās redakcijas izstrādei.

Par darba grupas vadītāju iecelts rajona padomes priekšsēdētājs Ilmārs Meluškāns. Vēl ar plānojuma izstrādi nodarbošies rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore, attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Pēteris Romanovs, attīstības plānošanas nodaļas speciālists Aivars Pizelis, projektu vadītājs Uldis Eglītis, Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas izpild-

direktors Osvalds Kursītis, Valsts zemes dienesta Latgales reģionālās nodaļas kadastra pārvaldes Preiļu biroja vadītāja Vita Patmalniece, Līvānu novada domes arhitekts Inga Markule, rajona padomes tehniskā sekretāre Līga Naglinska. Darbā tiks pieaicināti arī speciālisti — Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas inspektore Inese Stūre, Daugavpils reģionālās vides aizsardzības inspekcijas Preiļu rajona nodaļas vadītāja Solveiga Mazjāne, VAS «Latvijas meži» Dienvidlatgales reģiona izpilddirektors Jānis Klauz, Dienvidlatgales zemkopības departamenta galvenais speciālists Ēvalds Ancāns, Aglonas pagasta padomes izpilddirektore Ināra Lukaševiča. Par konsultantiem strādās SIA «Reģionālie projekti» galvenā konsultante teritorijas plāno-

šanas jautājumos Iveta Staša un Preiļu novada domes attīstības plānošanas speciālists Valerijs Stūris.

Teritorijas plānojuma pirmajai redakcijai jāsaņem kartogrāfiskais materiāls un jāaptver visdažādākās tēmas. Septiņu mēnešu laikā no darba līguma parakstīšanas brīža jābūt izstrādātām sekojošām tēmām: lauksaimniecībā izmantojamās zemes, mežu teritorijas, īpaši aizsargājamās dabas un kultūrvēsturiskās teritorijas, aizsargjoslas, atpūtai un tūrismam nozīmīgi objekti, rajona nozīmes sporta un inženierkomunikāciju trases, pasažieru pārvadājumu shēma, uzņēmumu teritorijas, kuru izvietojumam noteiktas īpašas prasības, atkritumu apglabāšanas būvju izvietojums, dzīvnieku kapsētas, rekultivētās un piesārņotās teritorijas, virszemes

ūdens baseini, ūdens ņemšanas vietas, ūdens attīrīšanas būves, peldvietas, pazemes ūdeņu aizsardzības teritorijas, kā arī teritorijas ar paaugstinātu uguns bīstamību.

Padome apstiprināja rajona teritorijas plānojuma pirmās redakcijas izstrādes darba tāmī (valsts piešķirtā mērķdotācija — 10 680 latu, pašvaldības finansējums 25 procenti). Tāmē ietverti līgumdarbi (atalgojums, honorāri, pabalsti kopā ar nodokļiem), tiešās izmaksas (transporta izdevumi, kartogrāfiskā materiāla drukāšana un digitālā pavairošana, izdevumi materiālu publicēšanai presē, sabiedriskās apspriešanas procesa nodrošināšana, plāna prezentācija), kā arī pārējās izmaksas (krāsainā printera iegāde, jaunas datorprogrammas iegāde).

L.Kirillova

LĪVĀNU NOVADĀ, REDAKCIJAS SLEJA

Akcija «Mēs — Līvānu slimnīcai» noslēgusies

Pirms diviem gadiem, 1999. gada septembrī tika uzsākta labdarības akcija «Mēs — Līvānu slimnīcai», kuras laikā savāktie līdzekļi tika ieguldīti slimnīcas rentgena kabineta remontā. Nu jau vairāk kā gadu pacientiem Līvānu novadā un tā apkārtnē ir pieejami augsta līmeņa rentgenoloģiskie izmeklējumi, kas tiek veikti Līvānu slimnīcā, skaisti un mūsdiēnīgi iekārtotās telpās, kuras neatpaliek no rietumu klīniku standartiem. 30. maijā slimnīcā svinīgi tika atklāta plāksne, kurā lasāmi dāsnāko ziedotāju vārdi.

Lai slimnīca spētu sniegt iedzīvotājiem augsta līmeņa medicīniskos pakalpojumus, kā arī nodrošinātu turpmāku pastāvēšanu, svarīga nozīme ir augsta līmeņa tehnoloģiju ieviešanai ārstniecības iestādes darbā. 1999. gadā Labklājības ministrija izsludināja konkursu par Pasaules bankas kredīta saņemšanu jaunās vizuālās diagnostikas aparātūras iegādei. Kā ziedotāju plāksnes atklāšanā teica slimnīcas direktore Iraidā Glušņonoka, rentgena aparāta problēma Līvānos bija ļoti aktuāla, jo pacientu izmeklēšanai tika izmantots viens no vecākajiem šāda tipa aparātiem Latvijā. Modernā «Philips» aparātūra tika saņemta, piešķirtie Ls 74 897 ir jāatmaksā piecu

gadu laikā, taču slimnīcai nebija līdzekļu, lai veiktu nepieciešamos priekšdarbus. Bija jāizremontē telpas, jāiegādājas papildaprīkojums vairāku tūkstošu latu vērtībā. Tādēļ 1999. gada rudenī tika uzsākta līdzekļu vākšanas akcija, kas ilga no 15. septembra līdz 15. novembrim.

Tika noteikti trīs īpašie sponsorēšanas līmeņi — zelta (ja ziedoti vismaz 150 lati, ziedotāja vārds tiek iegravēts uz plāksnes pie rentgena kabineta durvīm, tiek veikts ieraksts ziedotāju grāmatā), sudraba (ja ziedoti vismaz 100 lati, ziedotāja vārds tiek ierakstīts ziedotāju grāmatā), bronzas līmenis (ja ziedoti vismaz 50 lati).

Aicinājums guva atsaucību un kopumā tika saziēdoti 3576 lati. 150 latus un vairāk ziedojuši: Staņislavs Ancāns (Kanāda), Visvaldis Gercāns, AAS «Balva» Līvānu nodaļa, akciju komercbanka «Baltijas Transzītu banka», IU «Eva-93», a/s «Latvijas Krājbanka», Līvānu novada dome, Rožupes pagasta padome, Turku pagasta padome, a/s «Latvijas Unibanka» Preiļu filiāle, Preiļu rajona padome. Šo ziedotāju vārdi un organizāciju nosaukumi iegravēti uz plāksnes līdzās rentgena kabinetam.

Sudraba līmenī naudu ziedojuši: Švirksu ģimene (Ka-

● «Slimnīcai bija svarīgs katrs iedzīvotāju ziedotais lats. Pateicamies ikvienam, kurš ziedoja rentgena kabineta remontam,» teica iestādes direktore Iraidā Glušņonoka. Foto: G.Kraukle

nāda), IU «Asija», a/s «Balta» Līvānu nodaļa, IU «Daugulis un Ko», Jersikas pagasta padome, SIA «Līvānu būvmateriāli R», SIA «Līvānu mājas un logi», Līvānu virsmežniecība, SIA «Runcis».

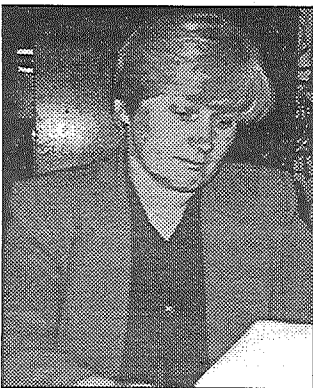
Līdzekļus rentgena kabineta iekārtošanai ziedojuši arī 132 individuālie ziedotāji. Slimnīcas direktore un pašvaldības pārstāvji pateicās ikvienam iedzīvotājam, kurš ieguldījis savu artavu kabineta ierīkošanā. Tādējādi katrs ziedotājs ir palīdzējis gan sev, gan arī saviem līdzilvēkiem, jo rentgenoloģiskos izmeklējumus ik mēnesi Līvā-

nu slimnīcā veic aptuveni 500 cilvēki. Pateicība par atbalstu tika izteikta arī ziedojušo vākšanas akcijas atbalstītājiem, kas parakstīja aicinājumu ziedojumu vākšanas akcijas uzsākšanai — Līvānu slimnīcai, Preiļu rajona padomei, Līvānu novada domei (Rožupes pagasta komitejai, Turku pagasta komitejai), Jersikas pagasta padomei, atklātajam sabiedriskajam fondam «Baltā māja», Latvijas pensionāru federācijas Līvānu nodaļas valdei, laikrakstam «Novadnieks», SIA «Līvānu televīzija».

G.Kraukle

Līvānu 2. vidusskolas direktore aizvadījusi pirmo darba mēnesi

Jau aptuveni mēnesi Līvānu 2. vidusskolas direktore ir Klavdija Daukšte. Viņa tika iecelta par skolas direktori pēc tam, kad atļūgumu uzrakstīja iepriekšējā Līvānu 2. vidusskolas direktore Guna Urža.

● Līvānu 2. vidusskolas direktore Klavdija Daukšte līdz šim bija direktores vietniece mācību darbā. Viņas kandidatūru atbalstīja arī skolotāju kolektīva vairākums.

Klavdija Daukšte ir beigusi Daugavpils pedagoģisko universitāti, Līvānu 2. vidusskolā strādā jau 15 gadus. Viņa māca krievu valodu un literatūru, kā arī vācu valodu. Pēdējos trīs gadus bija direktores vietniece mācību darbā. Dzīvo Līvānos kopā ar ģimeni. Ir dēls, kurš mācās 7.klasē.

Šobrīd Klavdija Daukšte vienlaikus pilda gan direktores, gan arī vietnieces pienākumus. Raksturojot pirmo darba mēnesi direktores amatā, K.Daukšte neslēp, ka sākumā strādāt bijis īpaši sarežģīti. — Skolotāju kolektīvā saglabājas spriedze. Daudzi

uztraucies par to, vai nākamajā mācību gadā būs nodrošināti ar darbu, ja skolēnu skaits samazinātos. Esmu pārliecināta, ka darbs būs visiem pedagogiem, nevar būt tā, ka kādam ir divas slodzes, bet citam ir jāiziet no darba, jo neiznāk likme.

Līdz šim skolas padome būtībā neveica savas funkcijas. Tagad esam to atjaunojuši. Skolas padomē darbojas 7 vecāki, 2 skolēni un 2 skolotāji. Padome spriež gan par skolas finansu problēmām, par remontiem, gan par mācību plānu, jo daļa vecāku izteikuši vēlēšanos, lai bērni jau 1. klasē visus mācību priekšmetus apgūtu latviešu valodā. Skolas padome izskata arī vecāku iesniegumus un ierosinājumus. Direktoram ļoti svarīgi uzturēt labu kontaktu ar skolas padomi, tas atvieglo darbu, saka Klavdija Daukšte.

Bijušās direktores lēmums aiziet no darba radīja spriedzi un noslāņošanas skolotāju kolektīvā. Tika izvirzīti trīs direktora amata kandidāti, notika pat iekšējā balsošana, kuras rezultātā Klavdija Daukšte saņēma vislielāko kolēģu atbalstu. Galavārdu direktora iecelšanas jautājumā pieņēma dome, arī deputāti izšķīrās par

K.Daukštes kandidatūru.

Šobrīd ir eksāmenu laiks, priekšā vasara, kuras laikā direktore nolēmusi pamatīgāk iedziļināties jautājumos, kas saistīti ar skolas vadīšanu, jāpapildina zināšanas juridiskajos jautājumos. Direktore cer, ka skolotāju kolektīvs iekšējās nesaskaņas būs atstājis aiz muguras un spēš uzklaut citu citu.

Šovasar Līvānu 2. vidusskolu absolvēs trīs 9. klases, kopā 75 skolēni, un trīs 12. klases — 62 skolēni. 12. klases no eksāmeniem veselības stāvokļa dēļ atbrīvoti 7 skolēni, 9. klasēs — 9 skolēni. Vasarā Līvānu 2. vidusskolā plānoti tikai kārtējie kosmētiskie remonts, tiks atjaunota centrālā kāpņu telpa, kas bija ļoti sliktā stāvoklī. Kā pastāstīja K.Daukšte, nākamajā mācību gadā direktores vietnieku pienākumus veiks Ludmila Lipinika un Ludmila Vucena.

G.Kraukle

NOVADNIEKS

Jūsu jautājumus un ierosinājumus uzklautsim pa tālr. 1-53-07056.

Austrijā labāk zina, vai Preiļos vajag slimnīcu

29. maijā Jēkabpīlī notika Daugavas slimokases valdes izbraukuma sēde, kurā Preiļu rajonu pārstāvēja rajona padomes izpilddirektore Aina Pastore. Viņa mani arī iepazīstināja ar kādu visai interesantu dokumentu — Latvijas Veselības aprūpes pakalpojumu attīstības plānu. Izrādās, ka šī dokumenta izstrādāšanā katram slimokasu reģionam Latvijā bija atbildīgas astoņas reģionālās darba grupas. Pēc tam šos reģionālos plānus apkopoja, izskatīja valsts darba grupā. Visbeidzot rezultāts ir izklāstīts ziņojumā «Plānoto slimnīcu atrašanās vietu un gultu skaita novērtēšana». Ziņojuma titullapā melns uz balta rakstīts — Vine. 2001. gada maijs.

Te nu vietā iesaukties mūsdienu jauniešu žargonā — tas ir «kruti»! Nu nekādi mēs nevaram iztikt bez padomdevējiem. Ne NATO, ne Eiropas Savienības jautājumā, ne arī par to, kur un kādu slimnīcu paturēt vai slēgt un cik slimnieku gultas tajā ierīkot. Minētajā dokumentā mudz no mūsdiēnīgiem termiņiem, piemēram, «dabiskās apkalpošanas teritorijas», «simulācijas modeļa koncepcija» un tā tālāk, bet koncepcijas mērķis — parādīt reālo situāciju (nākotnē), kāda izveidotos, ja ikviens pacients, kurš tiks nosūtīts uz noteiktas specialitātes nodaļu, dosos uz savai dzīvesvietai vistuvāk atrodošos attiecīgās specialitātes nodaļu.

Taču iemesls, kādēļ es rakstu par šo jautājumu, ir, lūk, kāds — to slimnīcu pastāvēšana, kuru apkalpošanas teritorija atrodas mazāk nekā 50 tūkstoši iedzīvotāju, tiek nopietni apšaubīta. Tas nozīmē, ka Austrijā jau skaidri izlēmuši — Preiļos un Līvānos slimnīcas nav vajadzīgas. Tādi nēka 40 tūkstoši iedzīvotāju rajonā vien dzīvo, gan jau iztikas ar kādu veselības aprūpes centru vai sociālo māju slimnīcas vietā. Kā otrs iemesls rajona slimnīcu likvidēšanai tiek minēts austriešu ieteikums, ka ieteicamais nokļūšanas atātlums līdz tuvākajai slimnīcai iedzīvotājiem esot 70 kilometri vai 60 minūtes laika ziņa.

Lūk, citāts no minētā dokumenta — «Preiļu slimnīca jāraksturo, kā sarežģīta slimnīcas atrašanās vieta ar ļoti mazu dabiskās apkalpošanas teritoriju triju daudzprofilu slimnīcu — Jēkabpils, Rēzeknes un Daugavpils — vidū». Klāt pieliktajās «vīziju» kartēs Preiļu un Līvānu slimnīcas jau, kā saka, noslaucītas no zemes virsas. Viņu vienkārši nav... Taisni apbrīnojami, cik tālredzīgi ir austriešu speciālisti, pārliecināti apgalvojot, ka Silajāņu, Saunas vai Pelēču pagasta iedzīvotājiem nebūs nekādu problēmu stundas laikā nokļūt specializētā slimnīcas nodaļā Jēkabpīlī, Rēzeknē vai Daugavpīlī. Ņemot vērā mūsu iedzīvotāju bezcerīgo finansiālo situāciju, pamazām un arvien vairāk sagrūstošos lauku ceļus, stāvokli medicīnas iestādēs, esmu vairāk kā pārliecināta, ka šādas idejas ir pilnīgi absurdas.

Tā vien šķiet, ka kāds ir īpaši pacienties «likvidēt» mūsu rajona slimnīcas, kuras, atrodoties ģeogrāfiski ļoti izdevīgās vietās, likušās traucējošas vai konkurētspējīgas. «Vīziju» kartēs iezīmētas slimnīcas pat Krāslavas un Ludzas rajonos, kur iedzīvotāju blīvums ir krietni mazāks nekā Preiļu rajonā. No visiem Latvijas rajoniem nez kāpēc tikai Preiļi izrādījušies lieki.

Un te nu prātā ienāca nejauka doma — varbūt pašī vien esam vainīgi? Ar savu kašķēšanos, strīdēšanos, ar pārlieko pašpārliecinātību par SAVU taisnību esam radījuši labvēlīgus apstākļus savai iznīcināšanai. Ļoti gribas ticēt, ka tā nenotiks, ka spēsim aržemju gudrīšiem pierādīt — Preiļu rajons nav pāris līnijas un Preiļu slimnīca nav punktiņš kartē, ko var izdzēst ar dažām vieglām rokas kustībām.

Lidija Kirillova

Postīgā burkānu lapu blusiņa

Jāuzmanās no burkānu lapu blusiņas, jo uz tikko digstošiem burkānu asniem jau atrasti pirmie burkānu lapu blusiņas bojājumi. Pieaugušās burkānu lapu blusiņas un to kāpuri sūc sulu no jaunajām lapiņām. Sūcumu — bojājumu vietās augiem lapas deformējas, veidojas lapu sačokurojums, tās noliecas uz leju. Stipras invāzijas gadījumā augi aiziet bojā,

bet pie vājas — nikuļo un neveidojas vai sazarojas saknes. Ja kaitēkļa bojājumi ir nelieli, burkāniem ir jādod papildmēslojums, lai sekmētu ātrāku augšanu.

Nevajadzētu ilgi vilcināties arī ar ķīmisko apstrādi. Augsnes virskārtu vēlams apstrādāt, kad tikko sāk parādīties pirmie burkānu digsti vai pirmo isto lapu stadijā. Burkānu lapu blusiņas iero-

bežošanai var lieto *Fastaku* vai kādu citu insekticīdu. Iegādājoties insekticīdu, pieprasiet tā lietošanas noteikumus un pirms preparāta lietošanas devu precizējiet pēc instrukcijas.

Anita Trūpa,
Valsts AAD Latgales reģionālās nodaļas
Augu aizsardzības un karantīnas daļas
galvenā speciāliste

Latgales zemniekiem vajadzīga drosme

● Annai par katru gotiņu savs stāsts zināms, katra teliņa raksturs iepazīts. Atsevišķi esot kāda palaidne tele piesieta, jo iemanījusies pie slaucamajām govīm pienu zagt. Kamēr saimnieki apķērušies, divas govīs izzidusi. Foto: M.Rukosuļevs

Sākums 1. lappusē.

Anna ar savām Šarolē skaistulēm ir ļoti apmierināta. Esot mierīgi un mīlīgi radījumi. Uzmaniģi gādājot par saviem teliņiem, dažreiz pat nešķirojot, viens vai divi zidēji, savējais telš vai svešs. Arī ēdināšanas ziņā neesot izvēlīgi

lopi, ņemot priekšā visu, pat purva zāli un kārklu smalksni. Vienīgi pavasarī Alberts maļot tritikāli ar miežiem un piebarojot, protams, arī mikroelementus pievienojot, lai lopiņi būtu spēcīgāki pārejas periodā.

Vienīgā problēma, kas esot Ša-

rolē šķirnes govīm, pārāk īsais meklēšanās laiks — tikai pāris stundas. Tas ir galvenais iemesls, kura dēļ saimnieks šovasar nolēmis gādāt mājās pusaugu bullīti. Mākslīgās apsēklošanas tehniks ne vienmēr ir sazvanāms un ne vienmēr tūlīt var arī ierasties pēc izsaukuma. Esot noskaidrojuši, ka Daugavpils rajonā varētu pie kāda zemnieka sarunāt un nopirkt pašiem savu «brūtgānu».

Ja paši var un valdība palīdz

Ar pagājušā gada novembri situācija gaļas tirgū Latvijā strauji mainījusies. Sakarā ar visām ķibellēm Rietumos, arī pašu valstī audzis pieprasījums. Vienreiz atsaukuši speciālistu, lai nobarojamos buļļus nomērītu, bet tas jau uzreiz sakot, — labi labi, gana audzēt, vajag kaut nost. Ja iepirkuma cenas nesamazināšoties, tad jau gandrīz vai varēšot galus savilkt kopā un pat šo to nopelnīt, spriež Alberts. Un Anna papildina, ka laba lieta esot arī valsts noteiktās subsīdijas par nobarojamiem jaun-

lopiem. Ja bullītiem nodod līdz divu gadu vecumam un tā svars sniedzas vairāk par 401 kilogramu, tad subsīdijās tiek piemaksāti 90 lati par katru ragaini. Ja svars šajā laikā ir mazāk nekā 380 kilogrami, subsīdijas pienākas 60 lati.

Lai jaunlopi labi augtu, tiem vajag pietiekami barības silēs celt. Pērn, piemēram, esot izmēģinājuši skābbarību ruļļos. Dikti laba lieta, govīs un telš ēdot, ka prieks. Taču pašiem iegādāties pilnu tehnikas komplektu tādas skābbarības ražošanai neesot pat ko sapņot. Toreiz aicinājuši kādu firmu no Daugavpils rajona, kas peļņas nolūkos arī Preiļu rajona zemniekiem savus pakalpojumus piedāvājis. Ja pasūtītāji paši zāli nopļauj un savālo, tad firma ņemot 3,5 latus par ruļļa «iepakojumu».

Par ikdienišķām lietām un nākotni

Kamēr apstaigājam «ārzenieces», Anna vēl pagūst izstāstīt, ka pati Ozolniekos esot saņēmusi dokumentu par to, ka varot strādāt kā sertificēts pārraugis un ka bez

pārraudzības tagad vairs nekur. To pašu sakot meita Inga, kura pēc Bebreņu tehnikuma beigšanas iestājusies Jelgavā veterināros, bet jau paspējusi pusgadu praksē Vācijā pabūt. Inga strādājusi fermā, kur saimniekam piederējušas 120 slaucamas govīs. Ar traktoru strādājusi, sienu plāvisi un daudz ko citu darījusi. Sešos mēnešos sapratusi, ka visu vajag krietnos apjomos darīt. Tikai tad būs kāda jēga un var cerēt uz peļņu.

Jautāju Annai, vai tad meita pēc augstskolas beigšanas taisās atgriezties mājās. Diez vai, spriež māte un piekrīt domai, ka jaunie nav noskaņoti savu nākotni veikt pārdesmit hektāriem zemes un ūkpat nedaudziem lopiņiem.

Pagaidām šķiet, ka jaunie speciālisti citur meklēs iespējas kārtīgi nopelnīt. Ja pienāks laiks, kad būs izdevīgi saimniekot arī tēva mājās, tad viņi nebūs divreiz jālūdzas. Un tā nav tikai Aizkalnes pagastā, bet arī citur rajonā un Latgalē. Pagaidām sevi spēj pierādīt tikai apsviedīgākie un drosmīgākie:

L.Kirillova

REKLĀMA

REKLĀMA

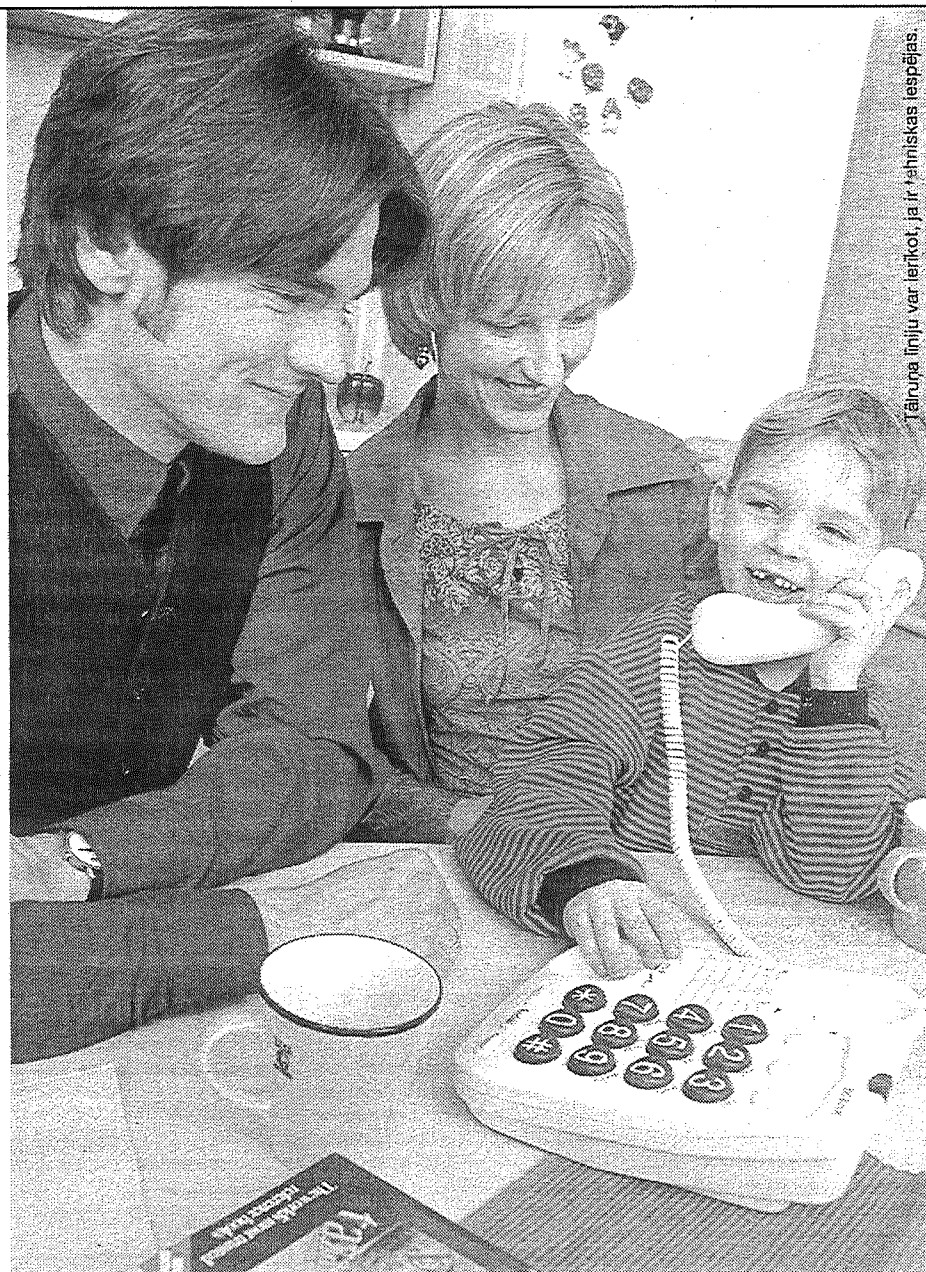
REKLĀMA

REKLĀMA

Ja Tev vēl nav
tālruņa līnijas,
ierīko to par
35 latiem!

Iespēja pieslēgt
tālruņa līniju uz nomaksu!

Piedāvājums ir spēkā līdz 31. jūlijam
Zvani un piesakies – 800 8040, informācija www.lattelekom.lv

Tālruņa līniju var ierīkot, ja ir tehniskas iespējas.

 Lattelekom

Esam tuvāk

MAIJA DZIEDĀJUMI, LŪGUMS PALĪDZĒT

Savējo tikšanās Garajā Silā

Vasaršvētkiem veltītu Ar dziesmu «Nuoc, Svātais Gors, Dīvs Radeitojs» izskanēja Dievmātes godam veltītais dziedājums pie krucifiksa Vārkavas pagasta Dolgajs Borā. Šeit 31. maijā uz tikšanos bija aicināti visi kādreizējie Dolgajs Bora iedzīvotāji, kas tagad dzīvo tālu prom.

Uz tikšanos aicināti visi

Viena no galvenajām tikšanās rīkotājām Marija Cepurniece stāstīja: — Mana draudzene Janīna Selga bija tā, kas pirmā iedomājās par šādu bijušo kaimiņu satikšanos pie krucifiksa. Viņa mani aicināja palīgā, un es ar prieku piekritu. Pagājušajā gadā uz tikšanos maija pēdējā dienā pie krucifiksa saaicinājām tuvāk dzīvojošos. Šogad ielūdzām visus, kuru dzīves vietas vien bija zināmas.

Te, lūk, arī ir Dolgajs Bora sādža, Marija ar roku aplaids apkārt. Ar acīm kā apmīļojot kaimiņu māju jumtus, aku vindas, ziedošus sniegu ābolu pudurus. Bet tie ir tikai atmiņas. Īstenībā tagad šeit redzami vien krūmāji, vientuļš ceļš un tas, ar kādu neatlaidību mežs iekaro kādreizējo aramzemi.

Bija 18 mājas. Gribovski, Utināni, Cepurnieki, Štagari, trīs Kunicki, Znotiņi, Ziemeļi, Ruči, Čipāni. Dzeņu vārds bija dots četrām i piecām saimniecībām. Tagad Dolgajs Borā palikušas piecas saimniecības.

Kur palikuši Dolgajs Bora iedzīvotāji?

— Kur nu kurais, — teica Janīna Selga. — Vecie nomira, jaunie pārcēlās uz citām dzīves vietām. Kolhozu laikā visiem lika pārcelties uz ciematiem, mājas likvidēja. Nojauca. Paliekas aprausa ar zemi. Un viss.

Ir cilvēki, kuri pilsētās un svešos novados dzīvodami, tomēr nav piemirsuši tēvu zemi. Atgriežas. Viens no šiem cilvēkiem — Tekla Kunicka.

— Es šeit pieprasīju tēva zemi, — stāstīja valodīgā un žirgtā Tekla Kunicka. — Mani brāļi dzīvo Preiļos. Es domāju, ka visi kopā varēsim kopt savu zemi. Ja Dievs dos. Ja šī valdība palīdzēs. Ja par piena litru varēsim saņemt vairāk par pieciem santīmiem.

— Gan jau pārnāks arī citi, — Tekla Kunicka bija optimiste. — Dolgajs Boram ir sava jaunatne. Tas nekas, ka pagaidām tālumā. Tas nekas, ka mežs pāraug. Mežs arī noderēs.

Tekla Kunicka atcerējās, ka pie šī paša krucifiksa uz maija dziedājumiem gājusi piecdesmitajos un sešdesmitajos gados. Vēlākos laikos šādas reliģiska rakstura aktivitātes aizliegtas, pie varas esošie ateisti dziedāt pie krucifiksa neļāvuši. Pēdējos gados te vairs arī nebija iedzīvotāju, kas maija

● Vārkavas pagasta Dolgajs Bora iedzīvotāju tikšanās.

vakaros pie krucifiksa ar dziedāšanu godinātu Dievmāti.

— Bet mēs, vecie, kopā ar jauniešiem šodien esam tāpat kā putni atgriezušies savās vecajās ligzdās, — ar šādiem poētiskiem vārdiem stāstījumu nobeidza Tekla Kunicka. — Mēs negribam, ka mūsu dārgā Latgalīte, mūsu mīlais Dolgajs Bors paliktu tukšs.

Krucifiksu kopj Čipānes

Lai krucifikss neaizaugtu briksnos, bet būtu Dievmātes godam cienīga vieta, visus šos gadus rūpējas divas radnieces. Anna Čipāne un viņas brāļa sieva, arī — Anna Čipāne.

Ar bērīti, kājām un limuzīniem

Vieni uz tikšanos ieradušies ar mašīnām. Otri mašīnas atstājuši aiz meža un tam cauri gājuši kājām, kavēdamies atmiņās. Kāds atvīnājies ar bērīti. No līdzpaņemtajiem groziņiem tiek izcelts cienasts. Vīri uzstāda galdiņu, saimnieces klāj galdautu. Tepat krucifiksa pakājē. Kad no mājām vairs nav ne miņas, kad esi iebridis svešās laika upēs, kad dzīve tevī rauj kūleņiem un virpuļiem, pēc kā gan tu vari atpazīt savas dzimtas vietas un kur atkal justies kā mājās, ja ne pie Dieva?

Salidojuma viesu pulciņā bija arī katehēte Evita Kusiņa. Ar viņas palīdzību šopavas pirmajai Komūnijai sagatavots 21 bērns Vārkavas draudzē un pieci — Jasmuižas draudzē. Arī Evita sevi uzskata par Dolgajs Bora iedzīvotājiem piederīgu. Pie šī krucifiksa, teica Evita, viņas vecmamma maija vakaros uz dziedāšanu vedusi viņas māti, toreiz — mazu meiteni.

Elita Dzene pieder pašreizējiem iedzīvotājiem. Te pirms gadiem divdesmit ieprecējusies viņas māte. Elita strādā par Dzīlnu pasta nodaļas priekšnieci. Viņa ar lielu interesi vēroja līdz šim sve-

šo cilvēku, bijušo vietējo iedzīvotāju atkalredzēšanos.

— Man patīk iepazīties ar šiem cilvēkiem, — teica Elita.

Pie jaunākās paaudzes dolgajboriešiem pieder arī Vija Mičule. Viņa uz šejieni ceļu mērojuši no Preiļiem, jo vīrs Guntars un dēls Kristaps sen vēlējušies aplūkot viņas dzimto pusi.

— Visvairāk gribējās redzēt veco mājvietu, — stāstīja Vija.

— Te nedzīvojam jau kādus 25 gadus. Šodien ilgi nevarējam atrast. Viss aizaudzis. Gājām un bridām. Tomēr uzgājām. Dēlam stāstīju, ka viņa vecumā dzīvoju šeit.

Pirtī gājām 14 sievas

Anna Ruča ir gados vecākā Dolgajs Bora iedzīvotāja. Viņai ir 82 gadi. Krucifiksu atceras jau kopš bērnības. Sirmā kundzīte nav pametusi Dolgajs Boru. Viņa priecājās par sen neredzētajiem kaimiņiem. Atcerējās jaunību, senos laikus. Mājas bija pilnas ar jauniem pušiem un meitām, sacīja Anna. Atceros, vienā pirtī uz mazgāšanas bijām 14 sievas. Kur viņas tagad, jautāja Anna. Pēc tam sākas kolhozu laiki. Likvidēja skolu.

Ar skolas slēgšanu beidzas dzīvība

Jāzeps Znotiņš, vīrs jau pensijas gados, dzīvo Rožkalnu pagastā. Pārcelšanās iemeslu paskaidroja

● Kas šodien šiem mazuļiem ir Dolgajs Bors? Svešs nosaukums vectēvu atmiņu stāstos. Vai atgriezīsies, vai iemilēs šo zemi? Attēlā: Inese Lauska un trīs Jančuķi — Ziemeļi, Kusiņš un Čipāns. Foto: M. Rukosujevs

īsi un lakoniski:

— Vietējo Priedišu pamatskolu slēdza, bērniem nebija skolas. Ar motociklu un ar zirgu vadāju uz skolu sešu kilometru attālumā. Uz Zaķiņiem. Pēc tam arī to slēdza. Devāmies dzīvot tur, kur bērniem tuvāk līdz skolai. Arī līdz kolhoza centram un veikalam bija tālu.

□□□

Tā, lūk, uz dolgajboriešu salidojumu ne Sacimas vīri, ne politiķi nebija aicināti. Tā politiķiem būtu bijusi dzīva Latvijas attīstības mācību stunda. Stāvēt uz vientuļa ceļa. Raudzīties jaunu bērziņu, eglīšu un krūmu pārņemtos laukos. Un pieņemt lēmumus par skolu slēgšanu, pagastu apvienošanu un teritorijas pārdalīšanu.

L. Rancāne

Palīdzēsim Aleksejam atgūt dzirdi

Pēc Latvijas Valsts Bērnu Dzirdes centra statistiskajiem datiem kopējais uzskaitē esošo bērnu skaits ar dažādiem dzirdes traucējumu veidiem 1999. gadā bija — 7471. No šī skaita 1556 bērniem ir neārstējamā sensoneirālā vārdzirdība. No tiem 723 bērniem ir smagi dzirdes traucējumi — apbūsēja sensoneirāla IV — V pakāpes vārdzirdība, viņi praktiski ir nedzirdīgi cilvēki. Nedzirdīgie cilvēki mūsdienu pasaulē nevar veiksmīgi integrēties sabiedrībā — saņemt izglītību un darbu.

Mūsdienu pasaulē strauji attīstās dzirdes uztveres uzlabošanas ierīču izgatavošanas tehnoloģija. Pēdējos piecos gados sākusies plaša kohleāro implantu izmantošana (to ievieto cilvēka iekšējā ausī ar operācijas palīdzību) tādos gadījumos, kad dzirdes aparāti nav efektīvi un nepalīdz labāk dzirdēt. Vairāk nekā 40 000 cilvēku visā pasaulē, to skaitā 20 000 bērnu ir kohleārais implants. Tāds kohleārais implants palīdzēs arī Latvijas bērniem ar smagiem dzirdes traucējumiem.

2000. gada martā Latvijā, Rīgā tika izdarītas pirmās divas labdarības implantācijas diviem bērniem ar vadošo pasaulē kohleāro implantu sistēmu ražošanas firmu «Cochlear» atbalstu. Šie bērni tagad labi dzird, strauji attīstās viņu runa.

Pēc Latvijas Valsts Bērnu Dzirdes centra aprēķiniem pašreiz 15 bērniem gadā ir nepieciešama kohleārā implantācija. Pašlaik operācijai gatavo deviņus bērnus. Latvijā vēl nav pieredzes un speciālistu šo operāciju veikšanai. Lai attīstītu šo jomu un lai nedzirdīgiem bērniem ātrāk atgūtu dzirdi, speciālisti no Šveices ir gatavi atbalstīt operāciju sēriju, bet ir jāmaksā par implantu. Pats implants, Austrālijas «Cochlear» korporācijas ražojums, maksā katra bērna ģimenei neiedomājamu summu — 39 tūkstošus vācu marku. Pašlaik Latvijas Valsts neapmaksā šādas operācijas un implantus. Tāpēc vecāki apvienojas fondā, lai kopīgiem spēkiem savāktu nepieciešamo summu un rahabilitētu bērnu sociāli.

Bezpeļņas sabiedriskā organizācija «Latvijas bērnu ar dzirdes traucējumiem atbalsta fonds» lūdz atbalstīt organizācijas projektu un tā ietvaros atbalstīt vienas kohleārā implanta sistēmas iegādi bērnam, dzirdes invalīdam Aleksejam Pavlovam dzirdes uzlabošanas operācijas veikšanai.

Mazais Aleksejs ir preilietis. Februārī viņam apritēja septiņi gadi. Zēnam, tāpat kā pārējiem viņa vienaudžiem, gribas būt veselam, izjust bērību visā tās krāsā un skaņā daudzveidībā. Tas atkarīgs no sabiedrības līdzietības un atbalsta.

Latvijas bērnu ar dzirdes traucējumiem atbalsta fonds par jūsu iespējām un vēlēšanos palīdzēt lūdz ziņot pēc šādas adreses: Anninmuižas bulvāris 68-59, Rīga, LV 1029. Tālruni: 2 425 087, 9 678117, 7 411 862. Fakss: 7 214 026.

E-mail: j-mor@neonet.lv

L. Rancāne

EIROZIŅAS

Šodienas ieguldījums augošajā eiropietī

Joprojām aptuveni piektā daļa Latvijas bērnu dzīvo trūkmā, arvien vairāk bērnu nokļūst internātskolās, pieaug vardarbībā cietušo bērnu skaits, taču valstij joprojām nav skaidrs, kā novērst augošo traģēdiju.

18,6 procenti bērnu dzīvo nabadzībā

Centrālās statistikas pārvaldes dati liecina, ka 1999. gadā 18,6 procenti bērnu dzīvoja nabadzībā. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada fiksētajiem 18,2 procentiem stāvoklis neuzlabojas. Skolēnu skaits internātskolās no 12 389 1997./98. mācību gadā pieaudzis līdz pat 12 735 1999./2000. mācību gadā. Strauji progresējis arī vardarbības cietušo bērnu skaits: 1998. gadā — 701, bet 1999. gadā jau 760 bērni.

«Bērnu tiesības Latvijā piemin trīs reizes — Ziņotājos, pirms vēlēšanām un 1. jūnijā — Bērnu aizsardzības dienā,» ironiski atzina Saeimas deputāts, Eiropas Padomes Sociālo lietu komisijas bērnu tiesību aizsardzības apakškomisijas loceklis Andris Bērziņš.

Viņš uzskata, ka nepietiekama finansējuma dēļ bērnu tiesību aizsardzības likums valstī nespēj pilnībā funkcionēt. Viena no finansējuma piešķiršanas problēmām ir informācijas trūkums par bērnu patieso stāvokli. Pašlaik pieejamie dati par bērnu problēmām pēc speciālista domām neatspoguļo patieso traģisko situāciju.

Vai pārtika ir investīcija nākotnē

Nākamā problēma, kādēļ netiek piešķirts nepieciešams finansējums, ir viedoklis, ka bērnu pabalstiem izsniegtā nauda tiek «vienkārši apēsta», tādēļ labāk valsts budžeta līdzekļus ieguldīt ekonomikas attīstībā. A.Bērziņš šādiem uzskatiem kategoriski nepiekrīt. Viņš uzsvēra, ka, piemēram, laukos šie pabalsti kļūtu par būtisku atspaidu trūcīgajām ģimenēm. Lielākajai daļai cilvēku laukos tas nozīmē izdzīvošanu. Līdz ar to bērnu pabalsti kļūst par sava veida investīciju valsts nākotnē, norādīja A.Bērziņš.

Lai apturētu jaunās paaudzes postu, bērnu tiesību likuma realizācijai gadā esot nepieciešami 10 līdz 15 miljoni latu.

Pēc A.Bērziņa teiktā, labvēlīgs risinājums par bērnu pabalstiem izpaužas jau trešo gadu. Nepieciešams radīt pietiekami drošu sistē-

mu, lai piešķirtā nauda tiešām nokļūtu līdz konkrētajam bērnam un lai šo procesu būtu iespējams izkontrolēt.

Valdība vilcinās sākt risināt bērnu problēmas. Īpašu satraukumu A.Bērziņam rada arī tas, ka pēdējo desmit gadu laikā nabadzībai klāt nākusi prostitūcija, pedofilija un narkomānija. Šobrīd valsts šo problēmu priekšā, pēc speciālista domām, faktiski ir bezspēcīga. «Ļaunais izplatās daudz ātrāk nekā labais, it īpaši valstīs, kurās ir daudz sociālo problēmu», uzsvēra A.Bērziņš.

Bērns nespēj sevi aizstāvēt

A.Bērziņš norādīja, ka bērnu tiesību joma ir īpaša, jo bērns kā tiesību subjekts sevi nevar aizstāvēt. Ņemot vērā lielo nabadzīgo bērnu īpatsvaru, problēmas rada apstākļi, ka trūcīgās ģimenes parasti nav sociāli aktīvas un nespēj aizstāvēt nedz savas, nedz arī savu bērnu tiesības.

A.Bērziņš uzskata, ka arī starptautiskā sabiedrība pašreizējā situācijā tiešu spiedienu uz Latvijas valdību bērnu tiesību aizsardzības jautājumā, konkrēti — finansējuma piešķiršanā nevar izdarīt. Piemēram, ES nekādā veidā neregulē bērnu tiesības, jo šī joma ir dalībvalstu pašu ziņā. Pēc speciālista domām, ja ES sarunās tiktu skats tiesību aizsardzības jautājums, tad tas būtu būtisks stimuls situācijas uzlabošanai.

Pēc UNICEF un Eiropas Savienības aprēķiniem pasaulē vismazāk no trūkuma cieš bērni Norvēģijā (3,9%) un Somijā (4,3%). Bet visaugstākie nabadzības rādītāji ir Meksikā — 26,2 procenti un ASV — 22,4. Jāpiebilst, ka statistikas dati tomēr nespēj sniegt pilnu ainu, jo katrā valstī nabadzības koeficients tiek aprēķināts, ņemot vērā vidējās ģimenes izdevumus.

Bērnu tiesību jomā Latvijai ir saistoša Eiropas Padomes konvencija par bērnu tiesību aizsardzību. Tomēr, kā atzina A.Bērziņš, sasāpējušos jautājumus nedrīkst risināt vienīgi vadoties no starptautiskas kritikas. «Pēc ārvalstu ekspertu izteiktās kritikas dažādās bērnu tiesību jomās jūtama sakustēšanās, taču šie ir kampaņveidīgi pasākumi, kuri nespēj sniegt vērā ņemamus uzlabojumus. Par bērnu stāvokļa uzlabošanu jā rūpējas katru dienu. Tai ir jābūt valsts prioritātei.»

Māra Dzirniece

Portfelis no bērnudārza vecuma

Pirms trim gadiem Eiropas Padome (EO) nāca klajā ar ideju par Eiropas valodu portfeliem. Tie ir īpaši dokumenti, kuros apkopota informācija par portfeļa īpašnieka svešvalodu zināšanām. Eiropas valstis pie portfeļa var tikt sākot ar bērnudārza vecuma. Latvijā pirmie Eiropas valodu portfeļi parādīsies pēc pāris gadiem.

Vēl viens personības dokuments — valodu portfelis

Valodu portfeļu ideju EP sākumā izmēģināja 15 Eiropas valstīs, tai skaitā Krievijā. Tā kā mēģinājums atzīts par veiksmīgu, šogad projektu iedzīvinās Baltijas valstīs un Skandināvijā, informēja Eiropas Padomes projekta Latvijas koordinatore, Izglītības un zinātnes ministrijas Izglītības satura un eksaminācijas centra Valsts valodas atestācijas daļas vadītāja Ieva Zuicēna.

Portfeļu galvenais uzdevums ir veicināt vēlmi apgūt svešvalodas, atzina I.Zuicēna. Valodu portfeļi kā Eiropā atzīts dokuments var kļūt noderīgi tiem Latvijas iedzīvotājiem, kuri vēlēties strādāt ārvalstīs.

Vērtē sevi pats

Valodu portfelis sastāv no trim daļām: valodu pases, biogrāfijas un dosjē.

Valodu pase ir svarīgākā portfeļa sastāvdaļa. Pasē katrs savu svešvalodas prasmi novērtē pats atbilstoši sešiem zināšanu līmeņiem — no A1 līdz C2. Pie tam jānovērtē prasme ne tikai runāt, lasīt un rakstīt, bet arī spējas uzvert sarunvalodu un izteikties svešvalodā.

Valodu zināšanu vērtēšanas sistēma ir vienota visā Eiropā, līdz ar to darba devējiem vai mācību iestādēm citā Eiropas valstī būs viegli izvērtēt, kāds ir kandidāta svešvalodu prasmes līmenis.

Latvijas skolās šāds pašnovērtējums būs jauna pieredze. I.Zuicēna uzskata, ka tam ir liela pedagoģiska nozīme, jo pašnovērtējums veicina skolnieka paša atbildību un ieinteresētību mācību procesā. Turklāt pasēs blakus skolnieka atzīmēm savu vērtējumu ierakstīs skolotājs, taču tas var būt atšķirīgs.

Portfeļa otrajā daļā — valodu biogrāfijā apkopota informācija par to, kādā skolā vai kursos, cik ilgi un pie kāda skolotāja portfeļa īpašnieks apguvis svešvalodas.

Trešā daļa ir valodu dosjē. Šajā portfeļa daļā katrs var ievietot oficiāli izsniegtos valodu prasmi apstiprinošos sertifikātus (piemēram, Kembridžas angļu valodas IELTS vai franču DELF sertifikātu), kā arī skolu olimpiādēs iegūtos diplomus un citus svešvalodu apliecinājošus dokumentus.

EP speciālisti rekomendē veidot valodu portfeļus trim vecuma grupām: pieaugušajiem, skolniekiem un bērnudārza un pirmo klasiņu bērniem. Tomēr katrā valstī var valodu portfeļus veidot atbilstoši savām iecerēm un iespējām. Jāpiebilst, ka pieaugušo valodu pasēm Eiropā ir vienota starptautiska forma.

Dokuments latviešu valodas prasmei

Plānots, ka Latvijā pirmajiem valodu portfeļi tiks 7 līdz 15 gadus veciem bērniem. Vispirms portfeļa dokumenti būs iztulkoti un adaptēti Latvijas apstākļiem, bet pēc tam skolām tiks piedāvāta iespēja izmēģināt valodu portfeļus.

Vēlāk tos varētu ieviest arī pieaugušajiem, informēja I.Zuicēna.

Latvijā valodas portfeļi nodērtu krieviski runājošajai sabiedrības daļai, jo tie varētu kalpot kā viens no latviešu valodas prasmi apliecinājošiem dokumentiem. I.Zuicēna pieļauj, ka krievu skolās lielai daļai skolnieku latviešu valodas zināšanu novērtējums saskaņā ar Eiropas klasifikāciju varētu būt augstākam līmenim. Savukārt pieaugušo latviešu valodas apmācību kursu metodika pagaidām neatbilst tam, lai zināšanas varētu novērtēt pēc vienota Eiropas līmeņa.

Pirmajā vietā angļu valoda

Valodas portfeļi radīti, lai stimuleto eiropiešus apgūt svešvalodas ne tikai bērnībā, bet visas dzīves garumā, norādījuši Eiropas Padomes valodu apmācību speciālisti.

Eiropas Savienības «Eiroparometra» statistikas dati liecina, ka 71 procenti eiropiešu uzskata, ka Eiropā katram bez dzimtās jāpārvalda vismaz viena valoda. 53 procenti eiropiešu apgalvo, ka prot vienu svešvalodu, bet 26 procenti pārvalda divas svešvalodas.

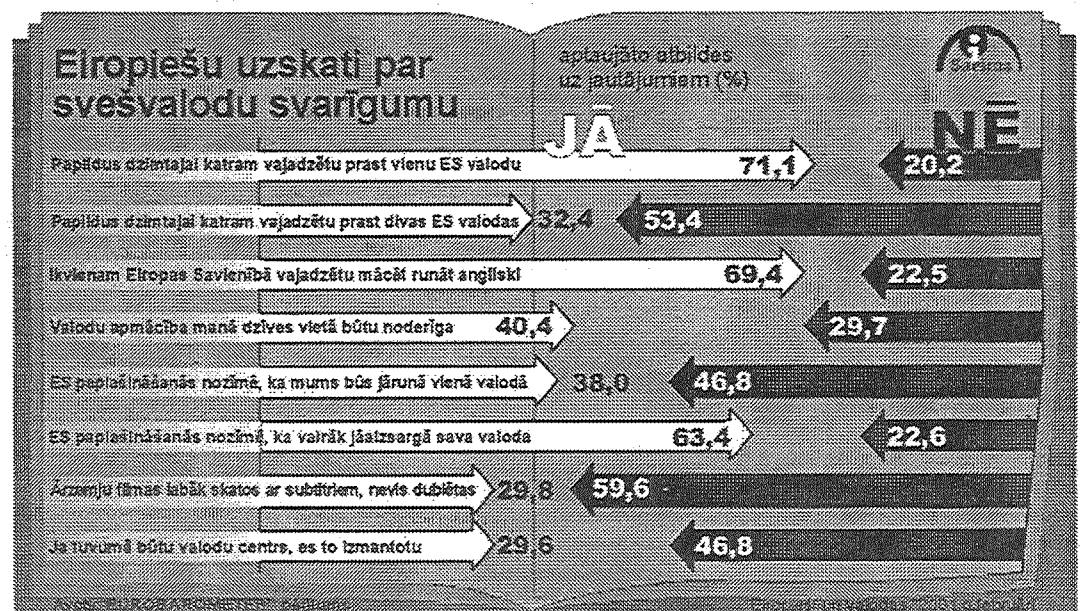
Vispopulārākā otrā valoda aiz dzimtās ir angļu valoda. Angliski runā 41 procenti eiropiešu. Otrajā vietā ir franču valoda ar 19%, bet trešajā — vācu valoda (10%).

Interesanti, ka tikai 22 procenti eiropiešu atzīst, ka mācītos svešvalodas, ja no tā būtu atkarīga karjera. 47 procentiem eiropiešu brīvdienas ārzemēs ir galvenais iemesls, kāpēc der mācīties angļu, franču, vācu vai spāņu valodas. Bet 37 procentiem svešvalodu apguve sniedz personīgu gandarījumu.

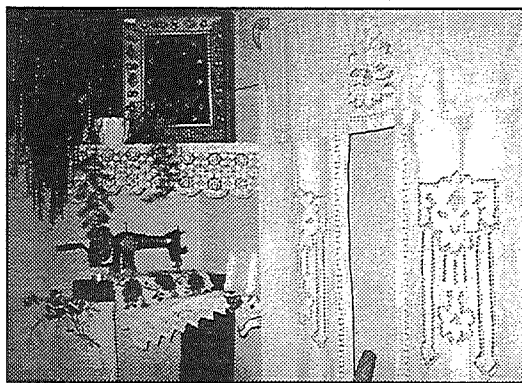
Māra Dzirniece

Auto-evaluation Self-assessment	Ecoouter Listening	Prendre part à une conversation Spoken interaction	Ecrire Writing			
	Live Reading	S'exprimer oralement en continu Spoken production				
Langue Language						
Langue Language						
	A1	A2	B1	B2	C1	C2

● Valodu pases starptautiskās formas lappusītes daļa, kurā jāaizpilda vienas valodas prasmes pašnovērtējums.

IZGLĪTĪBA, REKLĀMA

● Šujmašina slāvu ģimenēs 20. gadsimta sākumā simbolizēja materiālo pārticību. Salīdzinājumam — par 5 latiem tolaik varēja uzšūt ādas zābakus un vilnas bikses.

Līvānu 2. vidusskolā atklāj slāvu kultūras muzeju

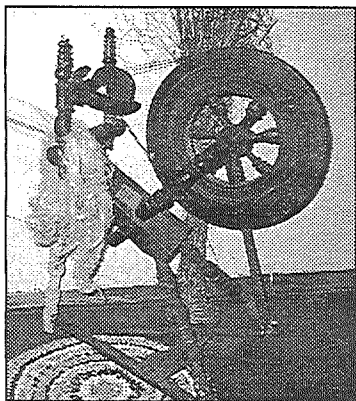
Ne vienā vien mājā kādā plauktā, skapī vai varbūt bēniņu pašobelē aizmirstības putekļiem klāti atrodami vēsturiski sadzīves priekšmeti. Šādus eksponātus Līvānu 2. vidusskolas 9.c klases audzēkņi kopā ar krievu valodas un literatūras skolotāju Valentīnu Ivanovu savākuši vienkop un izveidojuši Slāvu kultūras muzeju.

Pat 150 gadus veci eksponāti

Līvānu 2. vidusskolas skolotāja Valentīna Ivanova stāsta, ka doma par šāda muzeja izveidi nolatbinājusi vismaz desmit gadus, un tā realizēta. Pamudinājums bijis muzeja apmeklējums Jēkabpilī un tikšanās ar vecticībnieku apvienības «Belovodije» dalībniekiem. Senie priekšmeti, kas apskatāmi skolas muzejā, ir no 50 līdz pat 150 gadus veci un spilgti raksturo slāvu kultūru, tie ceļojuši no visa rajona, pārsvarā no vecticībnieku ģimenēs.

Goda vietā ikona

Vecticībnieku ģimenēs goda vietā vienmēr likta svētbilde jeb

● Tāpat kā latviešu, arī slāvu sievietes galvenais darbarīks 19. gadsimtā bija vērpjamais ratiņš. Foto: V.Ivanova

ikona, līdzās galdiņš, uz kura turēta lūgšanu grāmata. Vietu istabā, kur atradās ikona, dēvēja par sarkano jeb svēto stūri. Līdzās lūgšanu grāmatai redzams arī izšuvumiem greznots rokā uzvelkams ādas piekariņš, kurā viens pie otra cieši sasieti vairāki desmiti apmēram divus centimetrus gari bērzu zariņi. Tās ir senas lūgšanu krelles, kas funkcionāli atgādina katoļu rožukroni, pēc kura dievlū-

dzējs zināja, cik lūgšanu noskaitījis. Slāviem raksturīgi arī lūgšanu spilventiņi, kurus izmatoja dievnamos, noliecoties uz tiem, atbalstījās ar plaukstām un pieri.

Uz dievnamu sievietes devās melnā sarafānā un baltā izšūtā blūzē, svētkos ap pleciem un galvu apsēja milzīgu baltu tamborētu lakatu, kas nosedza matus, seju un augumu. Arī ikdienā sievietes nesāja ap pleciem apliktus lielus lakatus, tikai tie bija melnā krāsā. Saimniecības darbus darot, ap galvu vienmēr nēsāja lakatiņu, bet garu bizi drīkstēja atļauties tikai jaunas meitenes, stāsta V.Ivanova.

Dvieļos dominē sarkanā un melnā krāsa

Krašņie, uzšūtie un mežģiņotie dvieļi pildīja gan dekoratīvu funkciju kā greznumlieta, gan arī bija liecinieki visos nozīmīgajos dzīves brīžos — piedzimstot un kristībās tajā ietina zīdaini, kāzās uz tā lika sāli un maizi, arī bērēs izmantoja speciālus garus bedību dvieļus. Atsevišķi muzejā redzami dvieļi ir pat vairāk kā 150 ga-

dus veci, tajos dominē sarkanā — dzīvības, uguns, siltuma un melnā — nāves un iznīcības krāsa. Dvieļos redzams sens indoeiropiešu, arī latviešu kultūrā sastopams simbols — auseklītis. V.Ivanova stāsta, ka slāvu kultūra gadsimtu gaidā šo zīmi ir zaudējusi un tagad to gandrīz vairs nelieto.

Īpaši kāzu dvieļi bija rotāti ar gulbja attēliem, kas simbolizē uzticību. Ar šādu dvieļi jaunajam vīram un sievai apsēja rokas, tā simboliski apliecinot viņu vienotību. Diemžēl arī šī zīme slāvu kultūrā ir zudusi.

Šujmašina kā turības simbols

Muzejā apskatāmi arī dažādi saimniecības priekšmeti — čuguna podi, koka stampas, petrolejas lampa, ogļu gludekļi, abras, vērpjamais ratiņš, patvāris un patafons, kas 20. gadsimta sākumā ienāca turīgo slāvu ģimenēs. Līdzās vienkāršiem māla podiem redzami arī pirmie fabrikās ražotie trauki, smalki un apgleznoti. Īpaši labklājības simbols kādreiz bija šujmašina, kuru iegādāties varēja

tikai materiāli nodrošinātas ģimenes. Slaveno «Zinger» šujmašīnu centās iedot meitām pūrā, tādēļ ziemā ģimenes vīrieši nereti devās peļņā uz Rīgu. Šujmašina tolaik maksāja 300 latus, par to norēķināties mēdza vairāku gadu laikā.

Cer iekārtot arī latviešu kultūras muzeju

Līdzās slāvu muzeja ekspozīcijai V.Ivanova cer iekārtot arī latviešu kultūras muzeju, lai krievu tautības skolēni varētu apgūt ne tikai latviešu valodu, bet arī iepazīties ar latvisko kultūru un senajām tradīcijām. Ar laiku muzejs tiks papildināts arī ar materiāliem par Līvānu 2. vidusskolas vēsturi. Muzeja atklāšanā atbalsts saņemts gan no skolēniem un skolotājiem, gan skolas administrācijas, vecticībnieku apvienības «Belovodije» Jēkabpilī un vecticībnieku baznīcas, kā arī atsevišķām privātpersonām. — Tikai zinot savu kultūru un tradīcijas, cilvēks pratis cienīt arī citas tautas garīgo mantojumu, — ir pārliecināta erudītā skolotāja.

G.Kraukle

Pēdējās olimpiādes un to uzvarētāji

«Novadniekā» šajā mācību gadā ir sniegta informācija par visām rajona olimpiādēm un to uzvarētājiem. Šoreiz — par pašām pēdējām olimpiādēm, kā arī kopējā statistika par skolām.

Fizikas olimpiādē uzvarēja preiļieši

Fizikas olimpiādē 8. klasei piedalījās 42 skolēni. Pirmo vietu ar 62 punktiem izcīnīja Preiļu 2. vidusskolas skolēns Igors Sondors. Viņa skolotājs ir Ivans Oļeiņikovs. Otra pirmā vieta piešķirta Jānim Timošenko no Preiļu 1. pamatskolas (skolotājs Pēteris Skutelis).

Aigars Strods no Priekuļu pamatskolas ierindojās otrajā vietā. Zēnu māca Ruta Rožāne. Labas zināšanas olimpiādē uzrādīja arī Jānis Grandāns no Rudzātu vidusskolas, Kristīne Krimāne no Aglonas vidusskolas, Armands Doļģis no Priekuļu pamatskolas.

Ģeogrāfiju zina teicami

Astoto klašu skolēni pierādīja arī to, ka labi zina ģeogrāfiju. Olimpiādē piedalījās 47 skolēni. Labākās zināšanas bija Līvānu ģimnāzijas skolniecei Dainai Bulmeisteri (skolotāja Alvīne Rone) un

Edmundam Vaivodam no Rušonas pamatskolas (skolotāja Ināra Reča). Otrajai vietai atbilstošu punktu skaitu savāca vairāki skolēni: Mārtiņš Daņilevičs no Vārkavas vidusskolas (Staņislavs Staņkevičs), Tatjana Semjonova no Līvānu 2. vidusskolas (Silvija Puntūze), Jānis Timošenko un Kitija Balcare no Preiļu 1. pamatskolas (Vija Caune).

Olimpiādes statistikas valodā

Šajā mācību gadā rajona 32 vispārīgizglītojošajās skolās mācījās 6774 audzēkņi. No viņiem konkursos un mācību priekšmetu olimpiādēs piedalījās 1403 skolēni. Olimpiāžu pirmajā kārtā (rajonā) iegūtas 64 pirmās vietas, 90 — otrās, 92 — trešās vietas un 170 atzinības. Lauku pamatskolu grupā uz olimpiādēm visbiežāk devušies Dravnieku pamatskolas skolēni. Olimpiādēs un konkursos piedalījās 56 šīs skolas skolēni (kopskaits — 148). Ar 22 līdz 31 skolēnam olimpiādēs piedalījās vienpadsmit pamatskolas: Galēnu (117 skolēni, olimpiādēs piedalījās 23), Jersikas (91, 23), Jaunsilavu (127, 27), Peleču (80, 27), Priekuļu (118, 31), Rožupes (137, 28), Rušonas (112, 26), Salas (73, 28), Siļukalna (91, 22), Sutru (91, 22), Vārkavas (88, 24) pamatskolas. Skolām

ar mazu audzēkņu skaitu mazākas arī iespējas piedalīties olimpiādēs. Tomēr Aizkalnes pamatskola, kurā mācījās 75 skolēni, olimpiādēm un konkursiem sagatavojusi 19 bērņus, Gailišu pamatskola (60 skolēni) — 15. Dravnieku, Jaunsilavu, Jersikas, Priekuļu, Rušonas un Salas pamatskolas bērņi ieguvuši arī pirmās vietas.

No Preiļu 1. pamatskolas 999 skolēniem rajona olimpiādēs piedalījušies 192 skolēni, iegūtas 15 pirmās, 20 otrās, 19 trešās vietas un 30 atzinības.

Vidusskolu grupā statistika ir šāda: no Līvānu ģimnāzijas 1095 audzēkņiem rajona posma olimpiādēs un konkursos piedalījās 202 skolēni, iegūtas 14 pirmās vietas; Līvānu 2. vidusskola — 598 audzēkņi, piedalījās 128, piecas pirmās vietas. Preiļu Valsts ģimnāzija: 331 audzēkņi, 131 olimpiādes dalībnieki, 10 pirmās vietas. Preiļu 2. vidusskola: 538 — 91 — 3; Aglonas vidusskola: 328 — 71; Aglonas internātgimnāzija: 216 — 30; Riebiņu vidusskola: 255 — 45 — 1; Rudzātu vidusskola: 197 — 45 — 4; Vārkavas vidusskola: 191 — 60 — 3.

Pavisam šajā mācību gadā notikušas 27 olimpiādes un divi konkursi.

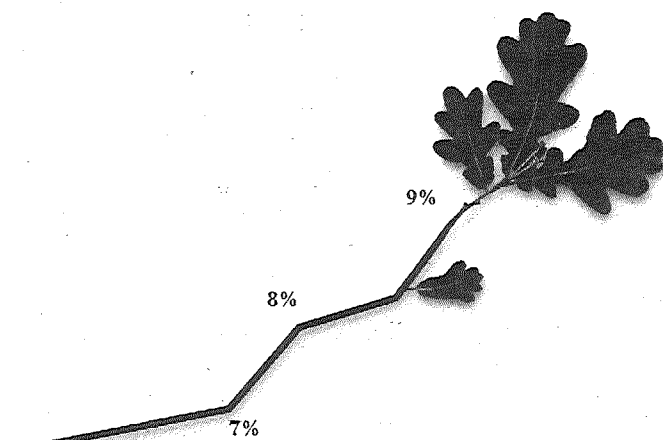
L.Rancāne

REKLĀMA

REKLĀMA

REKLĀMA

Līgo depozīts!

Līdz 9%

Noguldot naudu uz 1 gadu, LVL gada procentu likme ir **7,25%**.

Noguldot naudu uz 2 gadiem, tā ir **8,25%** gadā.

3 gadu noguldījums nes **9%** peļņu gadā.

Līgo depozītu var atvērt arī ASV dolāros un eiro

visās Baltijas Tranzītu bankas filiālēs līdz 15. jūlijam.

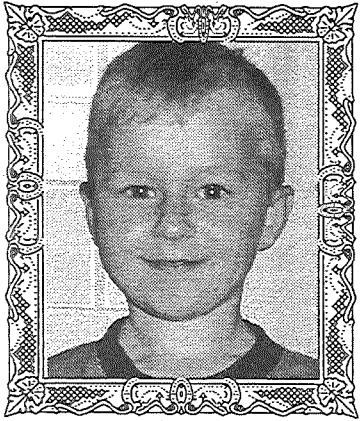
Tālrunis uzziņām: 7024789, 7024750.

www.btb.lv

Baltijas Tranzītu banka

APSVEIKUMI, BALVAS

Daudz laimes, mazo gaviļņiek!

EDGARS VERZE («Pasaciņa») 2. jūnijā svin piecu gadu dzimšanas dienu. Edgars nav izvēlīgs ēdienu ziņā, viņam garšo viss, ko gatavo bērnudārza pavāres. Viņš ir aktīvs, enerģisks zēns, kuram ļoti patīk mūzika. Dzimšanas dienā Edgars gribētu saņemt dāvanā klavieres, viņam interesē arī mašīnas. Pūsim piemīt arī aktiera dotības, Mātes dienas teātra izrādē viņš tēloja ezīti.

ARTŪRAM KIRILOVAM («Rūķīši») dzimšanas diena bija 4. maijā. Nu jau Artūrs ir pilns septiņus gadus vecs. Artūram ļoti interesē grāmatas par dzīvniekiem, viņš vienmēr izpēta katru kukaiņi un apskata ikvienu dzīvnieciņu. Artūrs ļoti priecājās par mikroskopu, kas nesen atnests uz bērnudārza grupiņu. Zēnam garšo gaļas ēdieni, bet grupiņā viņam ir savs pienākums — Artūrs vienmēr laista puķes.

Audz laimīgs, mazais!

Pirmdien cauri Preiļiem devās ar baloniem rotātu vieglo automašīnu rinda. Tik lepnā braucienā uz mājām no dzemdību nodaļas vizinājās mazais Ņikita kopā ar savu māmiņu **Svetlanu** un tēti **Valēriju Bogdanoviem**. Pēc mazuliņa uz slimnīcu bija ieradušies vecvecāki un citi radnieki, kā arī ģimenes draugi. Ņikita piedzima 24. maijā. Vārdu jau pirms zēna piedzimšanas bija izvēlējis tētis. Viņš arī bija klāt dzemdībās, atbalstīja un palīdzēja Svetlanai. Jaunā māmiņa bija ļoti priecīga par vīra klātbūtni. Svetlana pateicās ārstiem Svetlanai Morozovai, Larisai Bogdanovai, Jurim Kļaviņam par viņu darbu, vecmātei Jekaterinai Losevai, bērnu mēdmasai Baibai Ručai un pārējiem.

Vecvecākiem Annai un Anatolijam tagad auklējamas divas mazmeitiņas, kā arī pirmais mazdēliņš. Vecvecāki Tatjana un Pjotrs sagaidījuši pirmo mazbērnu.

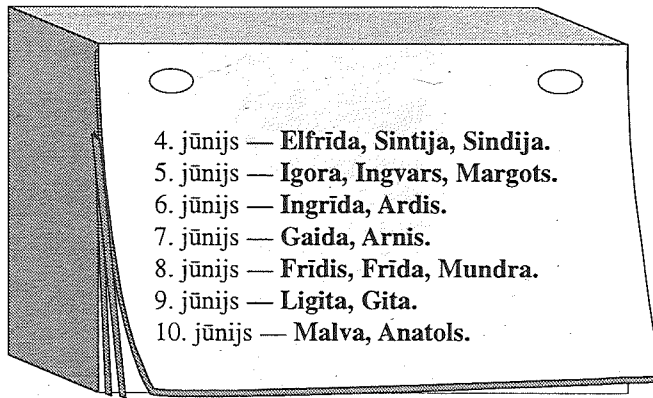
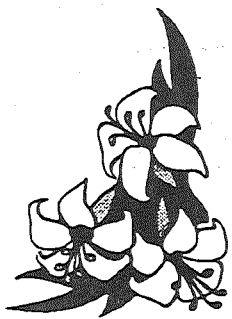
Ņikitas kristības paredzētas Preiļu vecticībnieku baznīcā. Kūmās lūgti Svetlanas māsa Tamāra un Valērija brālis Sergejs.

Riebiņu pagasta iedzīvotājas **Olgas Vinogradovas** meitiņa piedzima 24. maijā. Bērna vārdu Olga izvēlēsies kopā ar meitiņas tēti **Genādiju**. «Saulīte mana», tā Olga slimnīcā sauca meitiņu, kamēr vēl nebija izdomāts vārdiņš. Mazulīti dzemdību nodaļā apraudzīja arī viņas vecākā māšele Valērija.

Vecmāmiņai Taisijai tagad auklējami divi mazdēli un divas mazmeitas, bet vecmāmiņa Klavdija sagaidījusi trešo mazbērnu.

Olgas un Svetlanas bērniņi piedzima ar stundas starpību, tāpēc arī jaunā māmiņa teica paldies tai pašai medicīnas darbinieku brigādei. Olga pateicību sūtīja arī ginekoloģijas nodaļas kolektīvam.

4. jūnijs — Elfrīda, Sintija, Sindija.
5. jūnijs — Igora, Ingvars, Margots.
6. jūnijs — Ingrīda, Ardis.
7. jūnijs — Gaida, Arnis.
8. jūnijs — Frīdis, Frīda, Mundra.
9. jūnijs — Ligita, Gita.
10. jūnijs — Malva, Anatols.

«Novadnieka» balvas abonentiem jūnijā

1. **J.Pastars** (Saunas pag., «Možuļi», kv. nr. 902666) — IU «Paula 3» torte. (Par tortes saņemšanu zvaniem pa tālruni 41604 vai 9403228.)

2. **Kuzņecova** (Preiļi, Rēzeknes ielā 28-18, kv. nr. 508993) — SIA «Salang-Preiļi» dāvanu karte.

3. **B.Gavare** (Preiļi, «Gribuški», kv. nr. 508924) — «Unibankas» prezentācijas priekšmets.

4. **Stanislavs Pokšāns** (Aizkalnes pag., «Jegoriški», kv. nr. 508771) — IU «Komar Karate Klubs Aglona» veikala dāvanu karte.

5. **Viktors Valainis** (Līvāni, Rīgas ielā 231, kv. nr. 518309) — z/s «Rūķīši» veikala dāvanu karte.

6. **Terēzija Krumpāne** (Preiļi, Celnieku 3-6, kv. nr. 443501) — SIA «Gardums» veikala dāvanu karte.

7. **Veronika Ruča** (p/n Dzilas, «Piliški», kv. nr. 943807) — SIA «Arka» veikala «Karīna» dāvanu karte.

8. **Ainārs Ziemeļis** (Rimicāni, kv. nr. 091152) — veikala «Gimenīte» dāvanu karte.

9. **Antons Filipovs** (p/n Smelteri, «Skuteļos», kv. nr. 900567) — IU «Volkovs» veikala dāvanu karte.

10. **Elza Reine** (Galēni, Liepu ielā 16, kv. nr. 502492) — «Lattelekom» balva — lietussargs.

11. **Monika Mediņa** (Stabulnieku pag., Meža Trūpi, kv. nr. 897025) — «Novadnieka» prezentācijas priekšmets.

Dāvanu kartes vinnējušie saņems pa pastu, bet «Lattelekom» un «Novadnieka» balvas redakcijā, Preiļos, Aglonas ielā 1.

Līvānos vandāļi nolauž jaunās liepiņas

30. maija rītā līvāniešus pārsteidza šausminošs skats — Rīgas ielas posmā no Rūpniecības ielas līdz pilsētas laukumam trotuāra malā augošās liepiņas bija varmācīgi nolauztas.

Ir pagājis tikai mēnesis kopš Līvānu ģimnāzijas audzēkņi kopā ar skolotāju Daci Rudzāti visas Rīgas ielas garumā iestādīja 70 liepas. Tieši pēc mēneša kādu nezināmu vandāļu rokām tika nolauzti trīs jaunie kociņi. Savu sašutumu «Novadniekam» pauda Līvānu novada domes dzīvokļu un komunālās saimniecības labiekārtošanas iecirkņa priekšiece Ārija Zalāne:

— Liepiņas bija ļoti ieaugušas, jau salapojušas, taču pēc mēneša Rīgas ielā 34 — 36, kā arī Rīgas ielā 78 kāds pamanījās kociņus nolauzt. Nozāģējam aizlauztās galotnes un atstājām plīkos stumbeņus. Taču 30. maija rītā konstatējam vēl piecas nolauztas liepiņas. Sirds sāp un ir sašutums par cilvēku nežēlību un cietsirdību. Katru rītu nāku uz darbu ar domu — vai tikai šonakt atkal... Protams, ka mēs nekad neuzzināsim, kas ir šie ļaundari, taču pagaidām aizlauztos kociņus nolēmām neapzāģēt. Lai laužēji papriecājas, ko izdarījuši, lai arī apkārtējie cilvēki redz un ievēro.

Pie veikala «Dūdari» augošajam lielajam kokam, kam vētras laikā tika bojāts stumbrs, vandāļi ir nolēsuši mizu, norāvuši pēdējās paliekas. Pretī domes ēkai, kur nesen iestādījam 76 rozes, vairs palikušas varbūt kādas 20, droši vien drīz izraus un aiznesīs arī tās. Rožu stādi bija dāvināti, tādēļ arī stādījam, jo parasti šādus dārgus stā-

● **Gribas ticēt, ka vismaz tie jaunieši, kas šīs liepiņas stādīja, tās nekad nelauzīs. Gribas cerēt, ka rūgtums, redzot pašu stādītos kociņus nolauztus, neizlauzīsies uz āru ar līdzīgu agresiju...** Foto: G.Kraukle

dus neatļaujamos dēstīt pilsētas apstādījumos. Zinām, ka pat vienkāršās puķes nestāvēs. Pirms vairākiem gadiem iestādījam kastāniņus, cik no viņiem palicis?

Ikdienā rūpējoties par pilsētas sakoptību, ir grūti izturēt šādu cilvēku nežēlību un bezkaunību. Ja uzliks soliņu, to noteikti salauzīs, ja iestādīs puķes, tās nozags, — ar sarūgtinājumu saka Ārija Zalāne.

Katrs gribam dzīvot sakoptā un pievilcīgā vidē, gribam soliņu pie mājas, gribam tīru autobusa pieturu, gribam laipnu attieksmi, taču tā vietā redzam nolauztus kokus, piesplaudītas kāpņu telpas un aprakstītas autobusu pieturvietas. Tādi diemžēl esam, tādi ir mūsu

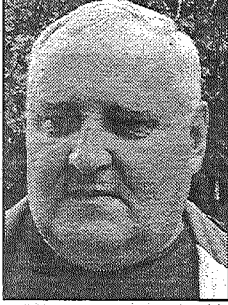
bērni, kuriem neesam iemācījuši, ka pret visu dzīvo — koku, putnu vai sirngalvi — jāizturas ar cieņu. Piecdesmit gadu laikā, kad nevienam nekas nepiederēja, jo viss bija kopīgs, esam aizmirsuši, ka ir arī tāds jēdziens kā cieņa pret otra darbu.

Droši vien ir bezjēdzīgi gaidīt, kad mūsu sabiedrība pati sapratīs, ka cita darbs ir jāciena. Par to ir jādama nopietnāk. Varbūt ir vērts aizgūt citu pašvaldību pieredzi, kur tiek algots policists, kas atbildīgs tieši par kārtības uzturēšanu pilsētā? Pretējā gadījumā tā arī turpināsim — kāds stādīs un kops, citi laužīs un bradās.

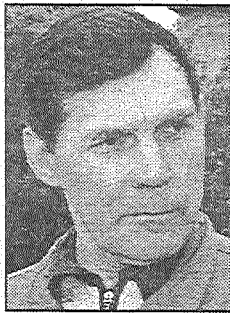
G.Kraukle

Vai varat nosaukt valsts aizsargājamās kultūras pieminekļus savā dzīves vietā? Vai uzskatāt, ka to aizsardzībā ir jāiegulda līdzekļi?

Ivars Mežinieks, prelietis, strādā akciju sabiedrībā «Preiļu siers»:
— Preiļos aizsargājams ir bijušais zirgu stallis. Patīkami, ka tagad tas ir tik ļoti labi sakopts. Domāju, ka arī parks un pils ir aizsargājami objekti.

Savam dēlam esmu par tiem stāstījis un rādījis. Valstij jāatrod līdzekļi vismaz tik daudz, lai objektus saglabātu. Mana dzimtā vieta ir Rušonas pagastā. Atceros, ka Caunēs bija piemiņas vieta Otrā pasaules kara gūstekņiem. Arī Rušonas katoļu baznīca ir aizsargājama.

Jānis Džeriņš, zemnieks no Aglonas pagasta:
— Aglonas pagastā tādu ir daudz: bazilika, Cirišu ezers, kas ir dabas liegums, Madalānu pilskalns, Ruskuļu Lielais akmens, Jaunaglonas Lielais akmens un vēl citi.

Valstij obligāti jāatrod līdzekļi to aizsargāšanai. Tie ir vajadzīgi tautai, lai jaunatne varētu izprast vēsturiskās un dabas vērtības. Pie visiem objektiem vajadzētu novietot norādes par tiem. Vajadzīga daudz plašāka informācija.

Jurijs Volkovs, Preiļu 2. vidusskolas 9. klases skolēns:

— Es domāju, ka aizsargājams ir parks, kas atrodas pie mūsu skolas. Arī pils, kapliča, estrāde, stallis. Skolā mums stāstīja par aizsargājamiem objektiem. Valstij jāatrod līdzekļi to saglabāšanai. Pili varētu atjaunot, tur ierīkot kādu kazino.

Dina Vucāne, Preiļu 1. pamatskolas 8. c klases skolniece:

— Es neesmu dzirdējusi par aizsargājamiem pieminekļiem objektiem, bet vēlētos kaut ko uzzināt. Es neesmu informēta par to, vai Preiļos tādi ir. Mēs neesam gājuši pārģītenā pa pilsētu. Vecā pils? Tā varētu būt aizsargājama. Esmu dzirdējusi, ka Preiļu parkā augot 26 sugu koki.

Lilīta Givoina, preliete:

— Preiļos ir daudz aizsargājamo pieminekļu. Pils, vecais stallis, kapliča, parka vērti, baznīca. Ir jāiegulda līdzekļi to saglabāšanai. Kultūra ir kultūra un žel to aizlaist postā, žel, ja nepaliks mūsu bērniem. No citiem aizsargājamiem objektiem rajonā vēl varu nosaukt Aizkalnes muzeju un Aglonas baziliku.

L.Rancāne

Foto: M.Rukosujevs

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

SKAISTUMKOPŠANAS SALONS

«Lote»

ikvienai sievietei un vīrietim, kas grib izskatīties neatvairāmi un apburoši, piedāvā:

- ▶ Sieviešu, vīriešu un bērnu matu griezumus, dienas un vakara frizūras, matu krāsošanu, balināšanu, kolorēšanu, ilgviļņus.
 - ▶ Kosmētiskās procedūras, masāžas, sejas tīrīšanu, maskas, uzacu korekciju un krāsošanu, vaksāciju, ausu caurduršanu.
 - ▶ Dienas un vakara make up, vizāžu. (Veicam izbraukumus uz vietām)
 - ▶ Īpašus piedāvājumus līgavām un līgavaiņiem.
 - ▶ Manikīru, nagu pulēšanu, apgleznošanu.
 - ▶ Intensīvo Ultra Tan solāriju, krēmus.
 - ▶ Ārstnieciskās bērnu un pieaugušo masāžas, celulīta profilaksi un ārstēšanu, figūras korekciju, aromterapijas.
 - ▶ «Juvena», «Nivea» kosmētiku.
 - ▶ «Londa», «Schwarzkopf» matu kopšanas līdzekļus.
 - ▶ Dāvanu kartes.
- Bērniem un pensionāriem atlaides!
Mēs esam tā vērti, lai Jūs pie mums atnāktu
Preiļos, Rēzeknes ielā 15.
Mob. tel. 9245178.
Darba laiks no 8.30 līdz 20.30, izņemot svētdienas.

Autoservisam Preiļos nepieciešami
AUTOATSLĒDZNIKI.
CV sūtīt: Liepu 8-10, Preiļos, LV-5301
vai pa faksu 53-21034.

SIA «Piebalgas tekstils» vilnas maiņas punkts rīko izbraukumu: 6. jūnijā 8.30 Aglonā, 13.00 Ārdavā, 13.30 Arenalē, 14.30 Vecvārkavā, 15.00 Vārkavā, 15.30 Līcēs, 16.00 Pupājos, 7. jūnijā 9.00 Pieniņos, 9.30 Stabulniekos, 10.00 Trūpos, 10.30 Galēnos, 11.00 Polkoronā, 11.30 Smelteros, 12.00 Priekulos, 13.00 Rudzātās, 14.00 Rožupē, 14.30 Vanagos, 15.00 Sūtros. 8. jūnijā 9.00 Gailiņos, 10.00 Aizkalnē, 11.00 Pelēcos.

ZEMAS CENAS!

IU «Vilcāns V» Līvānos, Alejas ielā 19 (Ubagļi pie pilsētas stadiona) izgatavo melnā granīta pieminekļus, apmales un melnās betona apmales.
Tālr. 9365536, 53 41555 pēc 20.

Aglonas vidusskola izsludina cenu aptauju skolas sanitāro mezglu kapitālremontam. Piedāvājumus iesniegt Aglonas pagasta Aglonas vidusskolā līdz 2001. gada 8. jūnijam.
Tālr./fakss 5375373.

5. un 8. jūnijā pārdos dējējvistu un broilercājus, brūnus un baltus (1,5-3,5 mēn.) vecus jaunputnus, dējējvistas, pelēkus zoslēnus, cāļu barību. Gailiņos 7.30, Riebiņos 7.45, Preiļos 8.00, Pieniņos 8.50, Stabulniekos 9.05, Galēnos 9.20, Sījukalnā 9.35, Polkoronā 10.00, Smelteros 10.15, L. Anspokos 10.25, Priekulos 10.35, Rudzātās 10.55, Rožupē 11.15, Līvānos 11.30, Švirkstos 12.20, Vanagos 12.35, Sūtros 12.55, Anspokos 13.15, Kastīrē 13.25, Baškos 13.30, Aglonā 13.45, Jaunaglonā 14.05, Aglonas st. 14.20, Ārdavā 14.35, Pelēcos 14.50, Nīdermuizā 15.00, Aizkalnē 15.20, Raudaukā 15.30. Tālr. 21270, 1-9186065.

7. jūnijā pārdos melnus un raibus diennakti vecus cāļus, šķirotus brūnos cāļus un cāļu barību. Ārdavā 7.50, Aglonā 8.00, Jaunaglonā 8.20, Aglonas st. 8.30, Baškos pie autobusu pieturas 8.40, Kastīrē 8.50, Preiļos 9.00, Riebiņos 10.00, Stabulniekos 10.20, Galēnos 10.30, Sījukalnā 10.40, Polkoronā 11.10, Pieniņos 11.30, Smelteros 11.50, L. Anspokos 12.00, Priekulos 12.10, Rudzātās 12.30, Lūzeniekos 12.40, Turkos 13.00, Līvānos 13.10, Rožupē pie pasta 13.40, Vanagos 14.00, Upmalā 14.20, Rimicānos 14.30, L. Klaparos 14.45, Pilišķās 15.00, Pelēcos 15.10, Nīdermuizā 15.20.

ERGO Rīgas Fenikss

Generālaģentūra — Preiļos, Brīvības ielā 76 (blakus CSDD). Obligātajai autovadītāju apdrošināšanai (OCTA) dāvina līdz 35% ATLAIDI (atkarībā no apdrošināšanas termiņa). Darba laiks: no 8.00 līdz 17.00. Tālr. 1-5307038.

Akciju sabiedrība "Latvijas Gāze" izsludina rakstisko izsoli par ēku (būvju) pārdošanu

pēc sekojošas adreses:
Preiļu rajonā, Jersikas pagastā, Stirnu ielā 3 (tai skaitā zeme).

Uzziņas interesenti var saņemt darba dienās a/s "Latvijas Gāze", Rīgā, A. Briāna ielā 6, 5.stāvā, Juridiskā un īpašuma reģistrācijas daļā, no plkst. 9.00 - 16.00 vai pa tālruni 7369121. Piedāvājumu iesniegšanas termiņš - 2001. gada 14. jūnijs līdz plkst. 12.00.

www.lg.lv

Veikalā "SPEKTRS"
Sākot ar 4. jūniju **PHILIPS** dienas!
Speciālas cenas PHILIPS precēm!
Pērkot jebkuru **Mobilo** vai **Vision** putekļusūcēju - dāvanā kasešu pleieris AQ 6492!

SPEKTRS

Preiļos, Raiņa bulvī
17, TEL/FAX 5307044
E-MAIL: SPEKTRS@APOLLO.LV

Pārdod

UAZ priekšējo velkošo tiltu pēc kapitālremonta. Tālr. 23341;
Līdzstrāvas metināmo aparātu. Tālr. 23579;
zemi (0,2 ha) Preiļos centrā. Tālr. 22665;
2 istabu dzīvokli. Tālr. 6432403;
kviešus, auzas, metāla mucu (25 m³), zirga ratus, ragavas. Tālr. 58565;
lopbarības kartupeļus, klijas. Tālr. 6577092;
darba ķēvi (7 g.). Tālr. 43596.

Pērk

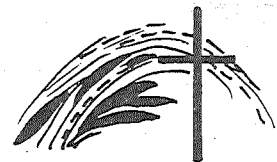
kartupeļus. Tālr. 6577263.

Vissirsnīgākie pateicības vārdi Ilmāram Pēterim Vucānam un dakterim Vadimam Krimānam par dēla un mazdēla Alekseja dzīvības glābšanu.
Mamma un vecmamma

SIA «Degas» lielveikalā
Preiļos, universālveikalā, 2. stāvā visām precēm
20% atlaide!

Z/s «Vidsētas» iepērk jaunlopus, liellopus, aitas Samaksa tulīteja.
Tālr. 55645, 55649, 55796, 1-6563019.

Iepērkam mājlopus galai.
Tālr. 24289.

Ai, zeme, māmuļa, kam ņēmi māti,
Vairs tevis nav. Tik ļoti, ļoti sāp.
Visdziļākā līdzjūtība Valdim Dambītim sakarā ar MĀTES nāvi.
ONKAB Latgales reģionālās nodaļas kolektīvs

No mūža kamola pa dzījai attinusi,
Iet tālus ceļus māmuliņas sirds.
Skumjās esam kopā ar Valdi Dambīti, MĀTI smiltājā pavadot.
Preiļu RPP kolektīvs

Rīta saule, mīļi vārdi
Nespēj tēti modināt.
Esam kopā ar Kintiju un Aritu,
TĒTI mūžībā aizvadot.
2. un 5. klase

Tavs mūžs kā abeļu dārzs
Palicis tiem, kas tālāk iet.
Izsakām līdzjūtību
Astrīdai Dambītei, VĪRAMĀTI mūžībā aizvadot.
Darba biedri

Kam tu lūzi, ozoliņi,
Vai nav koku lūzējīņu?
Kam nomiri, bāleliņi,
Vai nav ļaužu mirējīņu?
Dalām bēdu smagumu ar skolotāju
Rutu Vilcāni, BRĀLI smiltājā izvadot.
Rudzātu vidusskolas kolektīvs

Ir sāpes, ko nevar dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdus, kas mierināt spētu.
Nostājas blakus tev draugi un klusē,
Kaut vai tā lai tev palīdzētu.
Skumju brīdī esam kopā ar Irēnu Lāci, MĀMIŅU mūžībā pavadot.
Rožupes pagasta komiteja